

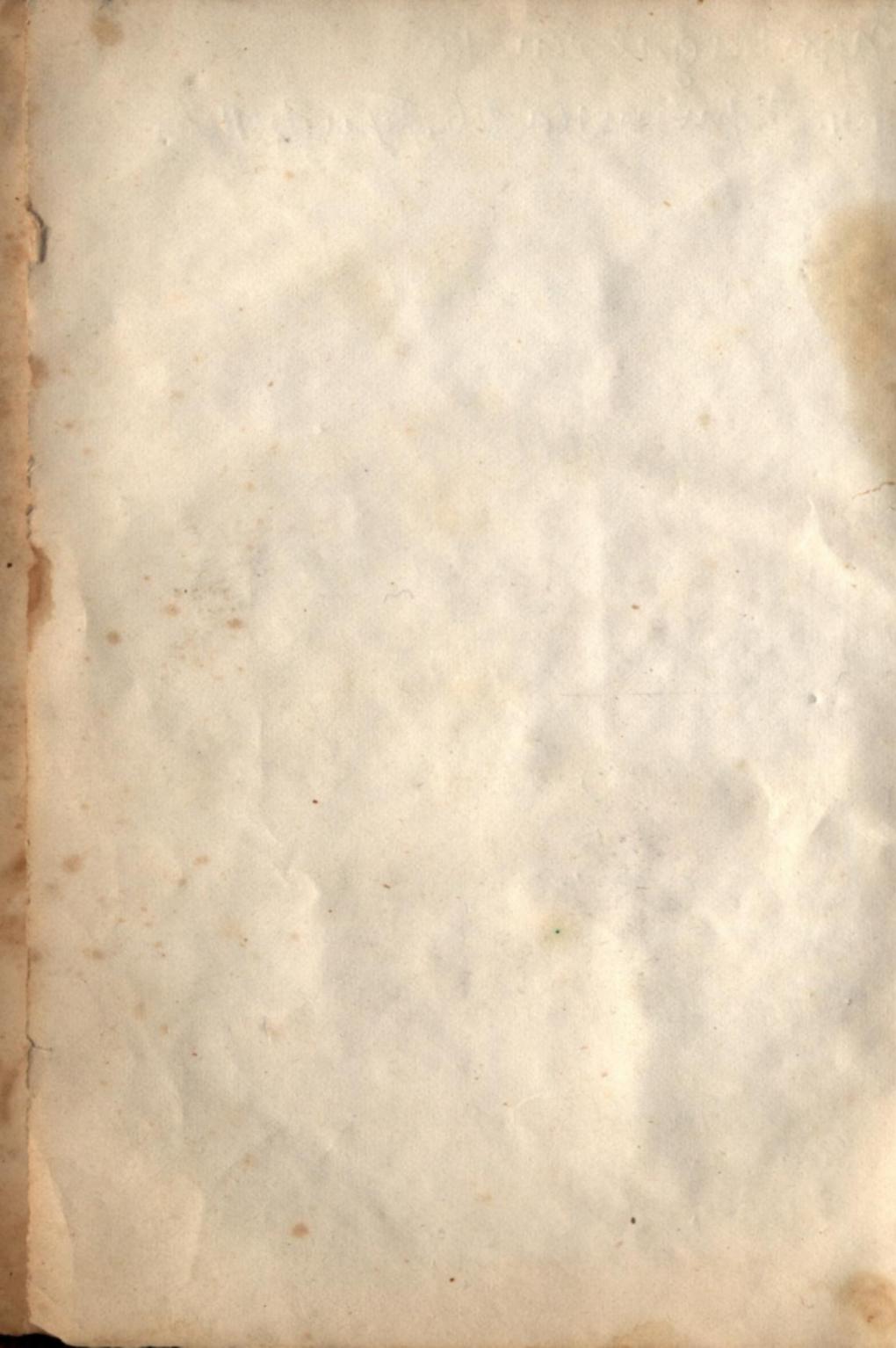
пътнадлежи на
моят приятел на гв. Никола

тази книга

учена

Нема замесъз

а сега и за всички
зашото съветите
във него се много чеки
бъдено за част
които страдат

ХРИСТОИОЛІЯ

ИАН

БЛАГОИРАВІБ

ІЗ

Історійтѣ на който сѧ поманѹватъ

БѢ НЕѢ.

ПРЕВЕДЕНА

ОТЪ

РЯНІЯ ПОПОВИЧА

ИЗ З ЖЕРАВІА.

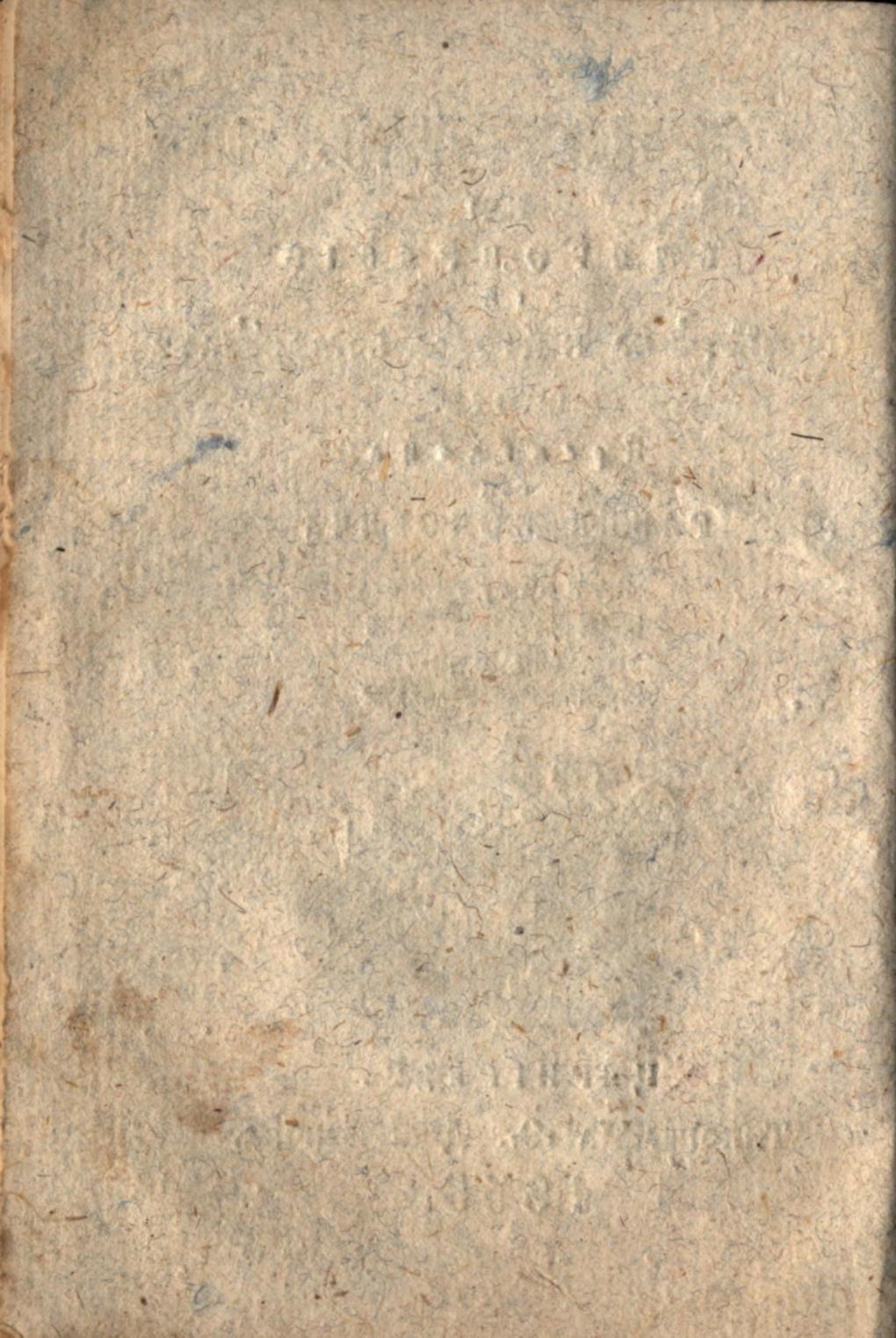
ІЗДАНІЕ ВТОРОЕ.

ЦАРИГРАДЪ.

ТИПОГРАФІА Ф. ДИВНЧІНОВА.

1855.

ГЛАВА 1.

Каква почестъ и усердіе треба да имамъ камъ
Божествини тѣ вѣшы.

Нѣ токмо е дѣло благочестиво, какъ
вото дѣла Богословъ, ѿ Бога да
начинавамъ сака работа, и въ Бога
да преставамъ, ами и на животатъ
нашъ е много полезно; Защо изъ не-
говата помошь живемъ, и ходимъ,
и сѫ находимъ на тойзи свѣты,
каквото дѣла апостолъ. За това
долженъ е вслѣдъ Христіанинъ най
напредъ отснукъ кога стане отъ лѣг-
лото си, да просигре тѣстаки [1]

(1) Тѣстаки: вмѣсто автѣ, εἰθύς. Злобопотре-
бителю, но употребляемо можетъ быти благопо-
требителю: иако е по нѣконинъ мѣста небѣдомо,
но по многото е зѣло вѣдомо: а автѣ тоакова е

твоатъ си умъ камто Бого, и томъ
единомъ да благодари за синките
добрини, шо прѣма отъ него, а по-
вече Заради и ощътъ що сѫ е преми-
нала, какъ ж е прекаралъ съ неговата
помощь безъ да испати никакво зло:
при твоа треба юще съ прилична по-
честъ и страхъ, и съ чиста вѣра да
иска отъ Бога да мѫ помогне тѣ да
премине по неговата болѣ и тој день,
шо е настаналъ: и тога да го непра-
ви отъ чеснѣ зелъ єдно обычае, как-
кото го праватъ по многото чело-
вѣци, ами да го прави отъ усердїе: За-

небѣдомо, дѣто, и конто го заиншаватъ и ввож-
датъ въ простиатъ лѣзы, мнениѧ, зашо въ раз-
говоратъ си никогда не са го употребили, каквото
не дрѹги мѣстата пургеватъ вегда тѣаки: въ
мѣсто дѣе, вѣрою,

що да марморе токмо из устнитѣи, и да чете молитви из устата ии, а из умжитѣи и съ чувствата ии да ходи по дрѣги работы, не токмо не прѣема никаква полза отъ онаа молитва, ами прѣема по вече и шеденїе.

2. Слѣдь това тѣтаки треба да помисли да отиде во сватал Церкви, та да човѣ сватал линтъргій: и това ако е возможно, на всакий день да го практи, ако ли не е возможно, но въ Недѣлии и въ дрѣгите Празднични дни не е просто да стане назадъ отъ христіанското собранїе.

3. И като влѣзвешъ въ Церкова, тѣтаки да си щкрешъ главата, и съ това ще покажешъ що имашъ благоговѣнїе и почестъ камто Бога, и

какъ приходишь изъ голѣмъ страхъ
и изъ голѣмо смиреніе предъ него: и
слѣдь това да си прострешь очи тѣ
камто сватыи олтарь, дѣто тамо
небесныи хлѣбъ на всякий день заря-
ди тебе са священномѣстѣства за да
тожь прерханн душевно, и така изъ ус-
рамлѣніе пре велико да са приносатъ
твойтѣ молитвы на Бога, който сѣ-
ди тамо небидимо.

4. И така като сж отстѣжиши ѿ
тамо, на което мѣсто сж слѹчи да
сж запрѣши, стой тамо, и да необы-
чашь никакъ да правишь онога, що
го правятъ развершеннитѣ хорїати
и ненаказаннитѣ селачани, конто,
кога стојатъ въ Церковь, не преста-
ватъ отда са разговарятъ со съ онїа,

кои то стоятъ при тѣхъ близо, и та-
ка молитвенного времѧ го премину-
ватъ съ плюски и съ праздноговѣ-
я ти защото знаешь чи стоишъ предъ
Бога, не то да хоратъашь, не то да
са обгледъашь на самъ кататакъ, а-
ми са подчавай да препроваждашъ
снчкото молитвенное времѧ сож
страхъ: и ако ти са доще нѣкога и
самъ да са помолнишъ нѣкакси, до-
волно е самъ въ себѣ съ оумѣтъ си
да сѫ помолнишъ Богъ, а не да симъ-
щавашь молитвите на онѣ, кои-
то стоятъ при тебе, съ чистото си
воздышанїе, и съ гласното си призо-
ваванїе: защо не токмо ще дотѣгне
на онѣ, що стоятъ при тебе, ами
и ще сѫ покажешъ чи правиши това

такмо за да та похвалатъ и да таж
аресатъ Человѣцътъ.

5. И съдѣдъ това (ако не ти до-
саждава нѣкоѧ болѣзнь) не е прости-
но да сѣдишъ кога са совершаатъ
Божественнитѣ и Свѧщеннитѣ слѹж-
би, ами и съ открыта глава, ако е
возможно, треба да препроваждашъ
сичкото молитвенное времѧ: ако ли
нѣкакъ или времѧто или нѣкоѧ тѣ-
лесна немощь не ти прошаватъ това
но се пакъ въ нѣкоенъ потребны вре-
мѣна треба да си откриваашъ главата:
Зашо, спроти каквото дѹма Апостолъ
Павелъ, който са моли Богъ съ пок-
рыта глава, чамъ на носи на своя-
та глава.

6. Кога са разговаряли помеж-

дѣси, а найпаче когато хоратъ вами
за смѣхотны работы, не треба да
помажувамы никож рѣчъ отъ сего
писаніе: защо [какого рече иѣкоин
Філософъ] бращолевиши въ неподобно
время. Нето треба да размѣсьвамы
Божійтѣ думы и Божійтѣ работы из
нашитѣ смѣхове и из нашитѣ смѣ-
хотны работы, шо ги правилъ, или
що ги думамы помеждѹ си: защо
кога не е безвѣдно да произносямы
на смѣхъ думытѣ на земните вла-
стители, колко побече е грамотно и
неприлично да предлагамы наредъ Бо-
жественныятѣ работы, и да са рѣгаемъ
и смѣемъ соиз тѣхъ; за това всяко
иѣшо треба да си има времято, ка-
квото рече иѣкоин Філософъ. Защо

КАКВОТО Е СРАМНО МЕЖДУ СМѢХОТНЫ-
ТЪ ДѢМЫ И РАБОТЫ ДА БОГОСЛОВИИ,
ТАКА Е ПАКЪ СРАМНО МЕЖДУ БОГОСЛО-
ВИИ ТЪ ДА СѢ ДЕРЖИМЪ ОТЪ СМѢХОТ-
НЫ ТЪ.

ГЛАВА 2.

Съ какво благочиніе треба да поминуваемы между
человѣць тѣ.

7. **Р**есяко нѣщо, което щеши да
правишь, съ радость и съ весело лице
го прави.

8. Съ много вниманіе да сѣ па-
зиши за да си не приближавашъ рѣ-
ката при framныти си удовѣ, или да
сѣ показувашъ явно предъ сички тѣ
чи сѣ похващаши, и на това полезно
е кога си самъ да сѣ обучавашъ за
да го не правишь.

9. Нето прави такива работы, не-
то думай такива думы, конто при-
носатъ гибкота на онїа, що сѣ при-
тебѣ.

10. Позчаваися не то Мирски не то
Церковны пѣсни да пѣвешь, и да си дран-
кашь самичакъ безъ потреба, а пове-
че да сѧ пазнішь отъ това, кога сѧ
намырашь между други человѣцы. И
кога хоратѹашь, вардна да си не
мжрдашь рацѣтѣ на самъ и на тамъ,
каквото иматъ овѣчае нѣкоини да
расправятъ съ нозѣтѣ си и съ рацѣтѣ
си, като чи си рялътъ со сѧ Сантѹръ, и
като чи са корялътъ со сѧ сѣнкытѣ и съ
вѣтрове тѣ.

11. Не си скажаи зѣбы тѣ, не то
прави такова нѣкакво, което знаешъ
чи докарба тржика на онѣл, който са
разговарятъ съ тибѣ.

12. И да са прозяваши, кога сѣ-
диши предъ нѣкоини, съ вѣчнѣе, даси

простирашъ рацѣ тѣ, и да си опниашъ
и обтажашъ снагата, много бѣзпѣт-
на е работа.

13. Ако нѣкоги сѫ понудиши да
покашлеши или да са покихнешъ, кол-
ко можешъ съ голѣмо вниманїе да го
правишъ, а не отъ синото си кашла-
нѣ или киханѣ да ржешъ съ линги тѣ
съ онѣ, който стоятъ при тебѣ.

14. Неприлично е дѣло и да воз-
дишаши безъ никаква нѣща: ако ли
нѣкогда примише презъ умѣтъ ти
нѣкое скорбно нѣщо, та са понудиши
да воздихнешъ, то не созгъгласъ, не-
то авленно на синки тѣ да быва воз-
диханіето ти.

15. Ако е возможно, отъ бѣгвай
согрѣмъ отъ прозявката кога сѣдиши

и съж разговарашъ съ прѣатели или гости: Защо съ това показуваши чи тъ е домаrzло, и ти е дотѣгнало, и давашъ имъ да разумѣятъ и да мыслятъ, какъ безъ никаква сладостъ обдишъ и съж разговарашъ съ тѣхъ. Ако ли не ти допушава, Защо то и по отъ напредъ не си спавалъ и ти е главата залисана, то не запани колко можешъ предъ синчи тѣ измеждъ кога хоратъ виашъ, ами колко можешъ съ единицъ добръ чинъ да си затрулишъ уста та съ раката си или съ кърпата си, и да си обжрнешъ лицето назадъ, и акое возможно, и синкото си тѣло дапотрулишъ отъ очитѣ на многото човѣци, ачи така са прозлажай.

16. Кога са секнешъ, позаима-
вашъ

и да малко, и варди като да не свиришь
съ носжтъ си като союз върїј 1.] гнѣ-
тио нѣшо е и да глѣдашъ въ кѣрпата
въполлтъ си, и да си чистиши носжтъ
съ прѣсты тѣ: зашо можешьъ съ едно
добро благочинїе да си исполнишъ тај
нѣжда съ кѣрпата си.

17. Варварико дѣло е отъ истина
и всма хорїатико, кога спи нѣкой, а
ты да хоратъвашъ и да галчиши: ко-
га почиватъ и сѣдатъ дрѹгитѣ, аты
да съ расхождашъ: да не молчиши, ко-
гато не е времѧ за хоратъванї, ами
за слѹшанї. Оваче на единъ Старѣй-
шинна или Началникъ не е возбранено да
съ расхожда, когато дрѹгитѣ спатъ,
или сѣдатъ, каквото на даскалытѣ
въ школата предъ ученици тѣ расхо-

жденіето не е возвращено.

18. Да не ти е келліата не поменяна, нето дрехнитъ ти безчинно расфурланн. Срамотно е весьма и да ти саблачаши дрехнитъ предъ другого и да съ преоблачаши, и да излавашъ отъ келліата си изъ којто шапка спишъ; защо треба колко можешъ да съ поизвашъ предъ человѣцы тъ украшени и благословенї.

19. Кога четеши въ школата бедно изъ другъ иѣкойин, не выкалъ си толкова голѣмъ гласъ, като да ставашъ спина на дрехнитъ, та да неможатъ да разумѣватъ, що четжатъ.

20. А това що ще речемъ, много е безпѣтно и злонравно дѣло: си речъ, който замайва и залнива сѹче-

нициятѣ си да не можатъ да човатъ,
когато даскала толкува мадимытѣ.
Притова треба, когато слушашъ даска-
латъ въ школата, или кога учи обещо
въ цркова, да са пазишъ да не токо
махашъ глабата си и да си мжрдашъ
снагата, и из подсмыванѣ да показ-
вашъ, чи лесно разумѣвашъ онова, кое-
то дума даскало: Защо това задраз-
на твойтѣ соученици, и мене показва-
ла, чи ги имашъ за нищо, и като чи
нищо не разумѣватъ.

21. Зимно времѧ подрживайса
малко назадъ отъ огната, та стрѣ-
вай мѣсто и на други тѣ, конто са
при тебѣ: Защо да са испречашъ предъ
огната като нѣкомъ стрѣна, та да не
можатъ другите да са ограбятъ, е-

днинъ голѣмъ хорїатлжкъ.

22. Играиѣ, що ги правимъ по-
нѣкой пажъ запрохлаженїе и да пре-
прокаждамъ времѧ то, не є похвал-
но кога ги правимъ вжнъ отъ мѣрка-
та: того ради и не треба да ги про-
стирамъ толкова на джалго, като да
отмалѣва тѣлото отъ много труда,
нето измеждѹ това да употреблява-
мы быкове неподобны, и преніета нена-
казанны, но съ мѣрка и съ благочи-
нїе сего нѣшо треба да правимъ и да
говоримъ, та отъ това обученїе въ
малкииѣ работы да съ упражни нашїј
пажъ камъ полезныиѣ и совершенныи-
тиѣ добрины. И кога є утвѣждено тѣ-
лото или отъ игра, или отъ пажъ, и-
ли отъ работы, не є полезно да пїешь

вода, и на здравието е вредително, и
въ такова время по вече отъ другий,
пътъ е потребно воздержанието.

23. Да плюешъ въ органатъ, дѣто
е предъ тебѣ, или да си простирашъ ра-
цѣтѣ надъ него за да сѫ грѣашъ, и-
толкова да сѫ набождашъ, та като
да докачашъ и да лѣбнишъ пламакатъ,
и като да ти сѫ ще така да прегър-
нешъ органатъ, много укорно нѣщо е.

24. Кога са пече или вари нѣщо
на органатъ, барди да не си простирашъ
никоги ногата надъ него: Защо кома-
хай укоризна и безчестіе става на оно-
ва, което лежи на органатъ: и нето е
подобно предъ почтенны лица да си об-
ръщаши гарбътъ срѣщо органатъ за
да сѫ грѣашъ, за да не са покажешъ

из това, чи ги имашъ за нищо, не то да ровишъ огнишъ из клаещытъ, не то да прилагашъ и отъ имашъ трески, и ли да отъ имашъ глабнытъ отъ сгнището: защо тѣл работика рабики, и треба да ги оставамы на глубитъ.

25. И да си обрѣзвашъ ногтытъ предъ прѣтелейтъ си, или да ги грызашъ соиз звѣйтъ си, тважде мржено ибющо е.

26. И отъ това треба да са пазиши: сирѣчъ, да не си тѣрлаши прѣтытъ въ устата, и да ги облизвашъ като иѣкой писъ: защо има иѣкойси, който правятъ това отъ обыкновеніе, и така си препроваждатъ синкото времѧ кога са разговаря съ, и даватъ причини да си отъ врѫчатъ лицето о-

піл, съ който са разговаратъ: но ты
са пази отъ това. Слѣдъ това не си
ижлачи пристытъ, и да ги извѣбашъ
како кога чи щеши да ги извадишъ
отъ ставитъ вънъ: Защо и това не
е отъ похвалныятъ работы.

27. И за сѧданѣ треба да употреблявашъ онока, което употребля-
ватъ на онаѧ страна, гдѣто живѣ-
ешь: Защо макаръ и да си наѹчанъ ты
да сѣдишъ на никакво подобїе, и ако ще
бы было по похвалию твоему, се пакъ
треба да са отѹчишъ отъ него, и спро-
ти мѣстото да промѣнишъ и обы-
чаето твоє, та не токо ты да сж от-
лучашъ отъ другите из твоегои жи-
вѣлии и зналии, и из това даненеши
смѣхъ на севе си. А това да буде се-

що поражаи є пачинитѣ по долиѣ
предъ оногова, който е по горану или
из нѣкое достойнство, или из ученіето
си, или из старинатж си, или из дрѹ-
го нѣкакво прилично на тѣл що рекох-
ме, на коленцы да сѣдва предъ него,
догдѣ мѹ повелѣ оиъ, и мѹ позволи
да сѣдне свободно. И кога сѣдишь, се-
коги глѣдай да ти сї прибрани дрехи-
тѣ, и не си открывай гащи тѣ и колѣ-
ны тѣ, нето да ти сї глѣдатъ под-
вржикитѣ на потврьти, ами колкото
е возможно, кога сѣдишь, да са пок-
рываши из вржхната си дреха.

28. Да си люлѣешь главата, и да
си маխашь нозѣтѣ безъ причина, и да
глѣдашь горделиво и на крило, и да
си гжрчешь вѣждытѣ, и да си кринишь

и кършишъ снагата, и устнитъ си да разкрикашъ, сокіемъ е лѣна вѣно-
та и лѣдостъ: и който са грижатъ за
ради да иматъ благонравіе, треба да
отвѣгватъ отъ такива работы.

29. И кога са разговаряющи дрѹ-
ги чловѣци, глѣдай да не токо рж-
ишъ съ лигитъ си онїа, кointо са о-
коло тебѣ: и това можешъ да увар-
дишъ, ако не хоратъ вашъ твърдѣв-
язо, и ако не сѫ приближавашъ толко-
ва, като чищешъ да сѫ уверещъ въ
очигъ на онїа, кointо та слышатъ.
Того ради треба да держишъ средното
хоратъше, а вързото, и твърдѣ-
тѣшкото, и що кажатъ нѣкойси, да
испѹщаши думытъ си като отъ тер-
анака, отвѣгвай отъ него: Защо твър-

РДЬ ТЪШКОТО ХОРАТУВАНЬЕ ПОДОБНО Е
НА ЖЕНЫТЪ, А БЖРЗОТО НА ЛУДЫТЪ.
ТОГО РАДИ НА ТЕБЕ ТАКОВА ДА ТИ БЖДЕ
ХОРАТУВАНЬЕТО, КАКВОТО РЕКОХМЕ, А МЪ-
РКА ДАТИ БЖДЕ ПОТРЕБАТА [МАСЛАХАТА]:
ЗАЩО ХОРАТА ТЪЖ ТРЕБА ДА Е ПРИМѢРЖ-
НА СЪ РАБОТАТА, ЗАКОЛТО ХОРАТУВАШЬ,
КАКВОТО ИЗМѢРЬВАТЪ ДРЕХАТА НА ТЪ-
ЛОТО, И ОТЪ ТІА ДЕБЪТЪ И ЕДНОТО И
ДРУГОТО КОГА Е ВЖИХ ОТЪ ПРИЛНКАТА,
ДОСТОЙНО Е ЗА УКОРЕНІЕ.

30. БЖЛХИ, И КОЙТО СА НА ТЪХА
ПОДОБНИ, ДА ГИ УВИВАШЬ ПРЕДЪ ОЧИТЪ
НА ОНІА, КОЙТО СА ПРИ ТЕБЪ, ПОВДЫГА
ГИДСОТА НА ЧЕЛОВЪКА. ЗА ТОВА АКО ВИ-
ДИШЬ ТАКОВА НЕКАКВО ИЛИ ОТЪ СОПОЛЬ,
ИЛИ ОТЪ ХРАЧКА ОТЪ ГОРЪ ДРЕХАТА НА О-
НОГОВА, СЪ КОГОТО СА РАЗГОВАРЯШЬ, СЪ

ГОЛѢАЛА МАЙСТОРІА И ЦЕРЕМОНІА ДА ГО
ОТЖЕМИШЬ, КАТО НЕТО ОНДА СА УСЕ-
ТИ. И на землата дѣто стойши, ако
видиши такова иѣшо, затрибайго съ
нозѣтѣ си, за да го не видатъ дрѹ-
гите, и имъ нанесе иѣкож гибкота. А-
ко ли отгорѣ на тебе са слѹчи такова
иѣкакко, и поиска дрѹгъ иѣкой да го
отжеми, съ малоустромленїе, и съ ед-
на сладка церемоніа да мѹ позволишь.

31. Никоги да са не искрачиши и
да стрѣлиши храчката си като стрѣ-
ла: защо е мржено иѣшо. Отъ прозор-
циятѣ да плюешъ възъ на пътѧ, па-
зиса за много причини. Нето да ца-
пашъ стрѣнитѣ на келлїата си съ хра-
чкитѣ си, ами употребявай гърнен-
ца, който са направили за таѣ при-

чина: ако ли не съм слъучи на този час
при тебе, кърлата ти да исполни тази
потреба.

32. Кога си нѣгдѣ на соборѣ да
сѣдишъ згърбомъ предъ другите, ос-
венъ дѣто показвашъ съ това чи ги
имашъ за нищо, издавашъ и своето
си неразуміе.

33. Кога сѣдишъ та са разгова-
ряшъ съ други подобни на тебе, или
были и по долни отъ тебе, не е подоб-
но да си простирашъ нозѣтѣ, чи и ка-
то ги простирашъ, да ги крастогашъ е-
дината връхъ другите, и така да
сѣдишъ, но треба сакоги да сѣдишъ при-
врани и почтенно: Защо макаръ да си
и по горенъ отъ другите, но и предъ
по малкитѣ да показвашъ чловѣче-

тво, не е нѣшо бѣзпѣчно.

34. И кога хоратѣашь, доболенъ
вѣди да употребляашь токмо лзы-
катъ, а не да употребляашь заедно и
ржцѣ и нозѣ, и да ги трѣши ржцѣтѣ
една со съ друга, или да ги стискашь
нозѣтѣ и да ги удашишь отъ земли-
та, и да глѣдаши на около дрѣгитѣ
кога хоратишъ: Защо това е бѣзумно
дѣло. Зл това кога хоратѣашь, да
ти са утверждени очитѣ на си ногова,
съ когото хоратѣашь, но не пакъ то-
лкова бѣзъ пѣнинганѣ да го глѣдаши
въ очитѣ, та като да мѣ не давашь
и да сѫ ускнѣ, ако нѣкакъ потрева.

35. Голѣмо отврашенїе и гибкота
наноса на онїа, който та срецатъ на
пѣтата, кога е тѣлото ти сокиѣмъ

мржено и сквернаво: но не треба пакъ
толкова безмѣро да сѫ кржиншъ и
труфишъ, та като давпаднешъ въ жен-
ско кичанѣ, и въ магко и разслаблен-
но житїе. Того ради да не токо хо-
ди ржката ти по шапката ти, нето
на вслѣй часъ да оправа косата ти,
и да намѣстя поясъ ти, нето очи-
тѣ ти да ходатъ и да сѫ баватъ
по украшеніето на дрехитѣ ти, и ка-
то чи пыташъ сѫ очитѣ си и онѣ, ко-
нто са при тебѣ, дали и тѣмъ са виж-
да много хубаво облеклото ти и пре-
маната ти.

36. Ногтиятѣ си да не оставашъ
на много времѧ необрѣзаны, ами да
си имашъ на умѣтъ да ги пообрѣз-
кашъ, за да сѫ не виждашъ не укра-

шених и гнѹшиавъ: и други тажива, като даси мыешъ раѹбтѣ, и да си чистиши зжбытѣ, да ги не имашъ за нишо: но пакъ не влкъ отъ приниката, като да не владеашъ въ женска магкость и тажчина.

37. Неподобно дѣло е и да си на-
дѣвашъ старыятѣ и да дѹхаши, и да
изваждаши лзыкатъ си като иѣкой
песъ, и да держишъ въ ржката брада-
та си и да је гладиши, и да си при-
тривашъ и засѹкаши часто мѹста-
къти съ пржетыгъ си, или да си пле-
шешъ ржцѹтѣ везъ принципа, и да си
хапиши устнитѣ соиз зжбытѣ си, и
да ги кривиши на самъ на тамъ, и да
ги дѹбчиши. Я устнитѣ ти нето мно-
го да сж стиснати, нето пакъ толко-

ка много чистворин, та като да ти
тож глаѓатъ зжешти.

38. Никомъ да сж не пресмѣши
на шега, а когото разумѣвашъ чи не
приноси закачки и пресмычки, немъ
никоги да не ги продумала и ќкој рѣчь
на шега или на пресмычка.

39. На соборъ преди много чело-
вѣци тврдѣ тажестно е да изваж-
дашь книги или писма за да ги прочи-
ташъ, Защо е безпочетно дѣло на камъ
онѣј, които сѣдатъ тамо: освенъ ако
тож понуждава и ќкој нуждна пот-
реба, но и тогиба треба да испросишъ
изволенїе отъ собранитѣ тамо, освенъ
ако си и ќаковъ старѣйшина, или по-
горенъ отъ онѣј, които са тамо.

40. При това юще не треба да ис-

пытвашь и да издиравашь чужды твои
работы, и когда чете или пише ибо кой си
ибо что, което не е за твоя работа, не
е подобно да надинчашь или да пы-
ташь что е и какво е.

41. Яко ли ибъкога са прочната ибо
что явно предъ много человѣцы, мно-
го бѣзочливо и бѣззрѣмленно дѣло е
преди да тѣ попытатъ да казвашъ
кѣкъ умъ имашъ за него, и, или да
го похвалишъ, или да го укоряашъ.

42. Да не си страшенъ въ лицето
и грозенъ, или като подплащенъ, и
да не глѣдатъ очи ти люто и смѣ-
щенно, ами колкото е возможно глѣ-
дай да имашъ единъ поглѣдъ тихъ и
кrottкъ, и размѣсенъ съ една почтен-
на сласть.

43. Нето между достохвалныти
и почтенити разговоры да са симбешъ,
нето между смѣхотворныти да са держиши
на голѣмо: здѣшо равно и едно-
то и другото е безнажно. Мѣрка да
е на смѣхъ ти едно усмыканье и
подхильванье, и да показвашъ душев-
ното си веселіе на край устныти си: а
отъ велиглажното смѣланье да сж пазиши
като отъ една жена лѣдость и
блѣснота.

ГЛАВА 3.

Съ каква должностъ треба да поздравявамъ и
да са разговори мъ съ приятелите наши.

44. **К**аквото не е похвално да
боздавашъ твъждѣ голяма почестъ
на който не има прилична и не е сѫ дос-
тойни за такава почестъ, спроти как-
вото дума на койсъ Философъ: какъ да
почиташъ нѣкого покече отъ колкото
е достойнъ, безчестнъго и сѫ руга-
ешь съ него. Така пакъ отъ друга страна
треба да промышлдавашъ за да боз-
давашъ прилична почестъ и страннолю-
бие на онїа, който са достойни за по-
читанѣ, ако нещешъ да тѣ назоветъ
горделивъ, и да ти речетъ чи си ималъ
другиѣ за нищо. За това треба онїа,

който са знаменити, и иматъ нѣкое
достойнство, и който сѫ имъ удосто-
или да сѫжатъ предъ Бога, на което
и предадено да предстоѧватъ и да сѫ
молатъ Богъ Заради народатъ, да ги
недочакашъ и премашъ просто и как-
то са сѫчи, но сѫ благословеніе и дос-
тойно почтеніе да си извадишъ шап-
ката, и като имъ сѫ поклонишъ ма-
ло, да покажешъ кѫмъ тѣхъ весело-
лице, и да употребляваши честно позд-
равленіе, и секимъ спроти лицето, ко-
мъ каквото принадла, такова похвал-
но имановеніе да мъ воздашашъ: и За-
тѣл работы наѣ похвалино е да сѫ обѣ-
чавашъ както праватъ дѹгитѣ на мѣ-
стото дѣто живѣши: защо по нѣ-
кои пожъ и да понакромвашъ соиз хро-

мыжъ мъдро дѣло сѧ назовака. Того ради срамно е, кога срѣбшиашь нѣкого по горенъ и по почтенъ отъ тебе, да чакашъ да тѣ поздрави, или да си открые онъ понапредъ глагата, не то пакъ ще ти бѫде безъ укореніе, на който не треба, да си открывашъ ты глагата: зашо да почиташъ та-га повече отъ колкото принесла който ся много долинъ, извлеклаша сѧ то-ва чи имашъ нравъ доленъ, и не зна-ешъ кое какъ треба. Я надъ сиchkитѣ тѣлъ що рекохме да ти бѫде даскаль кое то обыкновеніе имажъ жителитѣ на кое то мѣсто живѣашъ: зашо меж-дъ тѣрцитѣ, и просто да речемъ, меж-дъ сиchkитѣ онѣ, който живѣятъ по восточната страна, да си открывашъ

главата когато ще поздравиши нѣко-
го смѣхотно е.

45. Но и да са призврамы да ли
е сподѣлъ из насъ и въздалъ намъ отъ
негова страна достойно поздравленіе
онзи, когото смы поздравили, твър-
дѣ е безплатно нѣщо: защо нынъ то-
ко като съ лбимъ, или са срѣшнемъ
съ нѣкойси, треба доброхотно да имъ
въздалии достойно поздравленіе, а
отъ тамъ нататкъ шото треба, не-
ка го оставимъ на тѣхното произво-
леніе, оны да мыслятъ за него.

46. Яко ли нѣкойси за да покаже
любезна прѣятностъ и голѣма
честъ, повелѣва на по голѣмътѣ отъ
себе си да си покрыятъ главата, звѣр-
кva неподобно: звѣркva и който на

който трява да повелѣ, не го вижда достойно да имъ повелѣ: и юще, и който си покръка главата преди да мъ повелѣлътъ, а най паче кога са разговаря съ лични и големи лица. Уко-рнително е кога та канатъ да си пок-рыешъ главата, а ты да не послуш-вашъ: За това като тъ поканатъ веднажъ или двашъ, трява да си пок-рыешъ главата, ако тъ не принужда-ва теплотата на времето да съдишъ съ открыта глава.

47. Недѣй бѫди стъденосердеченъ и неудобопристъпенъ, сирѣчъ: като да не давашъ да са приближи човѣкъ при тебѣ: защо е собствикъ хорїатско и несмисленно дѣло, ами по пъщай се-кимъ лесно да може да сѫ приближа-

ВА ПРИ ТЕБЕ, И ПОКАЗВАЙ КЖМЪ СЕКИ-
ГО СЛАДКОРѢЧИВЪ И БЛАГОПРИѢТЛИВЪ
ОБРАЗЪ.

48. И ЗАРАДИ СЛДАНЪ, КАКВОТО ТЫ
КАЗАХМЕ ВЪ ПОНАПРЕДНЫТЪ РѢЧИ, ДѢТО
ХОРАТИХМЕ ЗАРАДИ ПРИЛНЧНЫТЪ КАМЪ
СЕКИГО ПОЗДРАБЛЕНІЕТА: ТАКА И ТУКА
ТРЕВА ДА УПОТРЕБЛЯВАШЬ УМЪРЕННО И
ПОЧТЕННО ВОСПРѢЛАТИЕ И ДОЧАКВАНЪ КАМЪ
ОНІА, КОЙТО ПРИХОДДАТЪ ПРИ ТЕБЕ.

49. НА КОЙТО ПРИХОДДАТЪ ПРИ
ТЕБЕ ТРЕВА ДА СТРУВАШЬ МѢСТО СЕКИ-
МЪ СПРОТИ ДОСТОЙНИСТВОТО МЪ, А ГОЛѢМ-
ЦЫТЪ, КОГА ТЫ ДОХОДДАТЪ НА ПОСѢ-
ШЕНІЕ, ТРЕВА ДА ИЗЛАЗДАШЬ ОТЪ ВЛНЖ
ЗА ДА ГИ ПОСРѢЩАШЬ, И ДА ПОКАЗВАШЬ
КЖМЪ ТѢХЪ ГОЛѢМО БЛАГОДАРЕНІЕ, ЗА-
ШОТО СЪ ПОКАЗАЛИ СМІРЕНІЕ ТА СА ДО-

ше да та посетатъ.

50. А кога създиши да са прѣш-
нешь съ нѣкойси на пѣтатъ, като
воздадешъ саки мѣдно прилично поздрав-
леніе, на по почтенныятъ похвално е да
са по отбыешь отъ пѣтатъ, и ако
създиши или тѣсна улица, или врата,
да ги поканешъ да заминнатъ или да
влѣзатъ понапредъ.

51. Кога отидешъ на нѣкое соборж
зледно съ подобни на тебе, или и ма-
ло нѣщо по долны, безъмно и продер-
зливо дѣло е да предвосхищавашъ по
горното място, и да сядашъ по на-
предъ. Ако ли онѣ а, които са съ тебе,
сомовоюно са отстѣпата и тѣ покан-
натъ да сѣднешъ по горѣ, да имъ са
протиблажавашъ пакъ на джлго, та-

жестно е. За това съсъмнението и съединяващата като имъз въздадешъ едино благодарение, покажи събеседнику благопокоренъ на тъм, който та канялъ.

52. Яко ли, който е по старъ на возрастъ, или има нѣкое достойнство, пойска да остави предсъданіето на подолниятъ отъ себе си, каквото е хорѣатико дѣло по горнѣя тѣлакъ като покани по подолниятъ и онъ изъ веднажъ да послуша: така и по горнѣя не трябва пакъ толкова много да настъпва и да понуждава по подолниятъ: защо и двѣтѣ тѣа са вънъ отъ съноратъ на приниката, и ставатъ виновати [каеахатлий] и двойцата, по горнѣя заради вышеимѣрното понуждѣнїе, а по подолниятъ заради голѣмото си

непокорите.

53. Я който дочакватъ рабни и подобни на тѣхъ си гости, треба да имъ ставатъ отъ място то си кога дойдатъ, и да ги поканяватъ за да сѣднатъ на по почтенното място: а оны като ги поканатъ веднажъ или дваждъ, треба да са не отричатъ отъ предсѣданіето, но не безъ да возвращатъ никакво благодареніе.

54. Яко ли са нѣкои си отъ Градскитѣ началици, или съдиици и палатни собѣтници, то на тѣхъ сички са должны да са отстъпватъ, и да имъ подаватъ первого място да сѣднатъ: но и они съ доброхотно пройзведеніе треба да возвращатъ единъ на други должностата си почестъ на който

са измеждъ тѣхъ по предни, или на премудрость, или на старина, или на друго иѣкое достойнство.

55. О ! колко е благоразумно и съѣмъ за похваленїе достойно, кога са разговарашъ съ дружината си, да са покорявашъ мало на думытѣ имъ, и да не сѫ препиращъ ! а наѣ паче ако сѫ иѣкой властителю или нарочны господарю, на който си долженъ никоги да не продумвашъ на срѣща, и ли да са препиращъ съ тѣхъ защо макаръ и да е искоги добро много да чуваши, а мало даговоришъ, но съ голѣмцы кога хоратувашъ, иужда е собствъ мало да говоришъ.

56. Ако сѫ слѹчи иѣкоги да срѣшишъ воеводата градскїй, или влади-

КАТА, НАН ДРУГИГО ИБКОГО ОТЪ ОНІА,
КОЙТО СА УКРАШЕНИ СЗ ИБКОЕ ДОСТОЙН-
СТВО, КАТО М8 ОТДАДЕШЬ ПРИЛІЧНОТО
М8 ПОКЛОНЕНИЕ, ЗАПРИСА ОТЪ ВЖРЕЖ-
АТЪ СИ ДОДѢ ОНЪ ЗАМИНЕ.

57. АІЗ КАКВО ПОДОБІЕ ТРЕБА ДА
ІА РАЗГОВАРЯШЬ СОЗ СЕКИГО, НА ТОВА
НАЙ ДОВРЪ ДАІКАЛЪ ДАТИ БЖДЕ ВРЕМЛ-
ТО, Н ОБЫКНОВЕНІЕТО НА МІСТОГО ДІ-
ТО ЖИВІЕШЬ, Н ВОЗРАСТА НА ОНОГОВА,
СЗ КОГОТО СА РАЗГОВАРЯШЬ, Н РАЗЛІЧІЕ-
ТО НА ЛІЦАТА, Н ОТЪ ТІА КЖМЪ СЕКИ-
ГО, КОМУ КАКВО ПРИЛІЧА, НІКУСНО Н РА-
ЗУМНО ДА БЫВА.

58. ПРЕДЪ ТВЖРДЪ ГОЛІМЫ ЛІЦА
НЕ Е ПОЛЕЗНО МИСГО ДА ДУМАШЬ Н НА
ДЖЛГО ДА РАЗПРАВЯШЬ ЗАЩО ЩО ТРЕ-
БА ДА НМЪ ПЖЛНЕШЬ УШНТЪ СЗ РІБЧИ,

който исхождатъ несмыслиенно изъ устата ти, и да имъ са показашъ тяжестенъ, когато е возможно съ единъ змиренъ поглѣду да имъ подадешъ да разумѣятъ прошеніето на мыслитати;

59. Но и дѣмнѣтъ твой скоги и на сего място треба да бѫдетъ испытани, и измѣрени, и като съ теганка истегленіи, и подобно е да речемъ, каквото рече Зинойз философъ: сирѣчъ, докгдѣ си не потопишъ ззыкатъ въ умѣтъ си, нищо да не продумвашъ. Нето да глушишъ на пусто съ дѣмнѣтъ си онѣж, който сѣдятъ при тебѣ: защо или праздны и неразсудни дѣмы си дѣмалъ предъ който сѣдятъ при тебе, или съ плюмки си ги плюлъ по очнѣ, се едно е.

60. Каквото на простытѣ пазаргаты и на рѣкодѣлцы тѣ никакъ неприняли да хитрѹватъ много, кога сѧ разговарятъ изъ голѣмы Господаринъ: така и Господаринъ треба да прѣматъ простытѣ изъ кротость и изъ любовь, и да имъ поематъ поздравленіе, и да имъ возваджутъ взаймно цѣлованіе, а не да имъ хоратѹватъ горделиво, и да си надыгатъ вѣждытѣ, кога ще имъ продѹматъ иѣшо.

61. Кога хоратѹашъ изъ голѣмцы, не е подобно да искашь подпорка на тѣлото си, нето да си опирашь себѣмъ очитѣ въ устата имъ: защо довольно е да слышашь думытѣ имъ изъ ушиятѣ си, ами очитѣ що требватъ;

62. Кога влѣзешъ при боленїи да

го посѣтишь, недѣлій хитрѹва като чи
си врачебникъ: Защо да са престрѹваши
чи Знаешъ онога, което не Знаешъ,
много е за присмыванїе дотойно.

63. И въ синкнитѣи твої рабо-
ты, който ги вжршишь ты самъ, да
имашъ истинно разсѹжденїе, и опасно
вниманїе, а найпаче да употребляваши
голѣмо вниманїе въ писмата, който
ще пратишь нѣкадѣ по чужда земля,
и додѣ не си ги запечатилъ, приглѣ-
дай хѹбако да нема нѣгдѣ нѣщо зваж-
кано, да нема нѣщо написано не доб-
рѣ, и не каквото требало, което като
си писалъ скоро та не си го созрѣли: За-
що много пажти като напишемъ єдно
нѣщо, исперво са книжа намъ тважрдѣ
добро, а послѣ като го поразсудимъ

вторыи пътъ, дохожда на дрѹгъ умъ,
и го поманѹбамы. За това добре рече
Стихоторецъ Омиръ, Защо чловѣ-
ческия умъ на всакий день са промѣнѹ-
ва: защото иї много пъти укорава-
мы едно иїшо сега, кое то мало по
напредъ твърдѣ много похваливахме.
И да речемъ такж дрѹго: каквото ко-
га глѣда чловѣкъ една хѹбава и сѣ-
тла дреха, неперво са прибъзуматъ очи-
тѣ мѹ отъ сѣтлинатата, та не може
да созрѣ тѹ таки ако има иїгдѣ отъ
иїшо умъреню, а следъ времъ, кога-
то иса на глѣда хѹбаво, като чи са
насыти вече на сѣтлинатай, начне то-
гика да обижда и да незглѣдва по-
рокитѣ и, [кѹснитѣ], така и на пис-
мата погрѣшилѣ, който отъ вжр-

зото писжнѣ не смы можил да раз-
судимъ, втори путь като ги пригла-
дамы, избаватса, и като са разумѣ-
дѣ какво треба, иска да са исправи. А
които проклаждта гордостъ не ны
остави да ги разсудимъ и вторыи путь,
тый подаватъ много причини на о-
ныя, които, каквото има една рѣчъ,
свѣчатъ да издырьватъ на другитѣ
и щото има отъ доло подъ ногты-
тѣ имъ.

ГЛАВА 4.

Кога щеши да поназчиши или да помажеш и кого за нещо.

64. Еки, който ти по слугува нещо спроти снаата си, макар и да не ти е станало по сърцето, да го премашь съз благодарение, а не да го укоряваш: Защо не е достоданъ за укорене, ами е достойни повече за похваление, който не съж е облъчил да принесе своето послужение на тебе колкото мъж е дошло отъ ръката.

65. Когато щеши да поназчиши и кого за нещо, тряба перко да поразмыслиши съз кол прилика тряба да го направиш, и тряба да го оставиш това за подобно време, и да гледаш

КАТО И МѢСТОТО ДА ТИ СТАНЕ ГОЛѢМЪ
ПОМОЩНИКъ: ЗАЩО ИНКАКЪ НЕ Е ПОЛЕЗНО
ДА ГО СЖДИШЬ ПРЕДЪ ПРѢТЕЛИТЪ МЪ,
ИЛИ ПРЕДЪ ЖЕНАТА МЪ, ИЛИ ПРЕДЪ СЫ-
НОВЕТЪ МЪ, ИЛИ НА ИѢКОЕ ПОЗОРНИЧНО
МѢСТО, ИЛИ НА ИѢКОЈ БЕСЕЛДА И ПИРО-
ВАНІЕ, И ДА ГО МЖМРИШЬ И ЗАГРАМА-
ВАШЬ: ЗАЩО ТАКОВА СЖДИТЪ НЕ ТОКМО
НАПРАВА ДА НИПАДНЕШЬ ОТЪ ОНОВА ДОБ-
РО, КОЕТО СИ МЫСЛИЛЪ ДА СГОРИШЬ, И
НАПРАВА ПРѢТЕЛѢТЪ ТИ ДА НЕ ПРѢЕМА
СОБСТВА ТВОЕТО ПОВѢЧЕНІЕ, АМИ ГО ПОБ-
ДИГА И НА ГНѢБЪ И НА ДВИНА НЕНАВІСТЬ
И ОМРАЗЪ.

66. ПРИ ТОВА ТРЕВА И ЛИЦЕТО СИ
ДА ПРЕПРДЕНШЬ, И ДА ГО УПРИЛИЧИШЬ НА
ПОВѢЧЕНІЕТО СИ, КАКВОТО ЦѢЛНТЕЛИ ТЪ
[ХІКІМНТЪ] ПРИЛАГЛТЪ ЦѢЛЬБЫТЪ (спо-

и да болкнть: защо ието на непокор-
ливштъ и на ако глашутъ принича да
имъ са хоратъ съ кротоитъ и съсъ
сладостъ: защо това е принично като
кога забиешъ гвоздъ съсъ сонгерь,
каквото си има една обща речь: ието
пакъ на послушанбытъ, и на който са
лесно склоняватъ камъ доброто прин-
лича да имъ съхоратъ състро и сър-
дито: защо това е подобно като ко-
га обръщашъ болни очи също сажи-
цето. Но и ако ибкоги потребатъ съ-
три и угрывателни думы, тряка да зи-
машъ образъ отъ цѣлителитъ, кой-
то перво омайватъ лютытъ и горчи-
вутъ цѣлевы изъ медовната сладость,
и тогиба ги подаватъ на болниятъ.

67. А наѣ напредъ отъ синкитъ

тѣл що ранихме това да вѣде общи
поражанїе на който искатъ да учатъ
другиго сирѣчъ, когато ще понадчатъ
нѣкого нѣшо, перво треба да изго-
натъ гиѣвълътъ отъ душата мѹ, и то-
гда да го сопѣтвуватъ и то треба да
употѣвлѧватъ думы соихъ вѣкъ и соиз-
сѫрдитинаи защо това направа сопѣ-
твамъ ижчино да сѫ тѣни на рѣка он-
зи, когото сопѣтвуватъ.

68. Тѣл горнитѣ треба да дер-
жимъ когато щемъ да сопѣтвувамъ
другитѣ. ако ли сопѣтвованїто рече
да вѣде отъ други камъ наизъ, било
гдѣ било, като го прѣемнемъ соизъ сла-
достъ, треба отъ горѣ на това да имъ
возмѣримъ и едно благодаренїе, и ни-
какъ да не сѫ саждимъ чи било безъ

времѧ, или немѹ выло мѹтото: за-
шо за доброто нѣма нѣто мѹтото и-
то времѧ да не си е добро.

69. Яко ли знаешъ добрѣ себѣ си
чи не си виноватъ за сѹмъ работы,
за който са сѹчило да тѣ помаж-
ватъ, и гибвъ ти воде та влѣтре въ
гжрдитѣ ти за да са упраќниши, трува
съ много вниманїе да намѣриши сѧ-
щото времѧ за управлението си, и то-
гива съ една сладка лајштора да са
упраќниши, и хоратитѣ ти да глѣдатъ
по вече камъ благодаренїе, а не наизд-
дишъ и на таќвашъ, а наў паче кога-
то ще са упраќашъ предъ Господи-
јатъ си.

70. Никоги никомѹ да са не прес-
мѣшиша за иѣкое истинено поврежде-

нїе или кривина: и да отбѣгашь соп-
ѣмъ и отъ хораты и отъ работы, за-
който биждашь чи ще са посрами или
пречербнонай члобѣкъ, закогото ста-
ватъ тѣл думы.

71. И кога са шегуашь, недѣлѣ да
халишь като иѣкой пись, и съ пресмыв-
китѣ си да паришь драгаритѣ си ка-
то соз огњи, ами да выватъ шаги-
тѣ ти съ почено умѣренїе и сладко-
рѣчїе. Никомѹ да не си тажеленъ,
нето комѹто хојатѹашь, да го за-
болѣва на сѫрцето отъ думытѣ ти:
Зашто такиба работы са изобрѣтаватъ
Заради сердечно виселїе и за смѣхъ, а
не за сердечна болѣзнь. Яко ли никакшь
да си кѣлишь смѣхъ съ което скор-
блевашь прѣжелатъ си, да знаешь

ЧИ ТЫ ВЕКЕ НЕ ДРЖИШЬ ВЪ СЕВЕ СИ ПРѢ-
АТЕЛСКІѢТЪ СІНОРЪ, КОЙТО ОБІЦО СИ-
КИТЬ ЧЕЛОВѢЦЫ ГО ИМАТИ ПОМЕЖДУ
СИ КАТО ЕДНА НАПИСАНА ИКОНА, АМИ СИ
СА ПОДХЛЖДНАЛЪ И СИ ВЛАДНАЛЪ ВЪ ЕД-
НО ГЕРДЕЧНО ЛАКОМСТВО, ЗАЩО ТО ИС-
КАШЬ СЕ ТЫ МНОГО ДА ЗНАЕШЬ И ДА ДѢ-
МАШЬ, ТА ЗА ТОВА НЕ ТОКМО СИ ДОС-
ТОЙНЪ ДА ТА УКОРАЛДАТЪ И ДА ТИ ЗА-
ВИЖДАТЪ, АМИ Н ДА ТА МРАЗЛТЪ, И ДА
СА РАДВА СЕКИ ЗА ТВОЕТО ЗЛО.

72. И ТОВА ПОРЖЧАНЪ Е НАЙ ОТЪ
ИУЖДНЫТЪ КАМЪ ОНІЛ, КОЙТО ИСКАТЪ
И ЖЕЛАЛЪ ДА БЛДЕ ВСЛКА РАБОТА СЪ
ПРИЛИКА И СЪ ПОЧЕСТЬ: СИРЂЧЬ, ДА НЕ СЪ
УСЛАЖДАВАШЬ КОГА ЧУВАШЬ МРЖСНЫ ДѢ-
МЫ, КОЙТО СМѢХОТБОРЦЫТЪ УПОТРЕ-
БЛЯВАТЪ КОГАТО ИСКАТЪ ДА ПОВДИГ-

натъ смѣхъ между другитѣ. Нето да правиши бѣзовразны и срамотны рабо-
ты, ами да правиши шеговицтѣ ра-
боты, и да дамашъ смѣхоторнитѣ
дѣмы колко можешъ малко, и ѿшо из
благочиніе и іа пріянка, и така из ра-
зумъ и сою сладость да произвож-
даша смѣхъ напредъ другитѣ. И ко-
гато развеселиши онїх, който са при-
тие и ги разлечиши, ты самъ колко-
то е возможно удержавай твоатъ
смѣхъ, за да сж не покажешъ предъ
другитѣ защо самъ свириши и самъ иг-
раешъ, каквото си нма една огща рѣчь.

ГЛАВА 5.

Какво благочиние трябва да имати въ облеклото си.

73. По ходалното и умърението
украшението не е возвращено ието на мъжетъ, но нещо увъргните укоренето, ко-
ито са украшава и кичи вънъ отъ при-
ликата, и губида като да няма на
връхъ игла и що отгоре на дрехите
си, или на косатъ си, или на брада-
таси. За това трябва да держи мър-
ка въ синките си работи и който ис-
ка ието въ облеклото си да е гибъкав
и оцапанъ, та като да си отвръщатъ
очите който го видятъ, къто пакъ
заради големата мъжичина и пре-
фниъкъ да мъжъ са пресмъватъ и да

го укораватъ.

74. Шапката ти не то да е нахлъпна на толкова, такато да ти покрива очите, не то да стои на връхът гла-
вата ти и да са люлѣе насамъ и на-
татъка, защо отъ тѣя дѣбѣтъ и ед-
ното и другото е укорително: но да
стои наредъ и на обикновенното си
мѣсто, не то да е накриена къмъ ед-
ното или къмъ другото рамо, как-
вото е обикновенно на корабелнициятъ
и на войнътъ.

75. Да си разпасашъ подсатъ
предъ очите на другите и да са опаса-
шъ не е подобно: или да си развѣ-
вашъ вракозонатъ на гащите: но не-
то е благообразно да оставашъ изъ
вѣни крилцата мѣ [крийцата мѣ] за

да са глаѓатз шаркните мѣ. Срамотно е и да са преуготовлажашъ жено, като чи щашъ да отидешъ отъ заходатз: и подиръ кога излеѓашъ отъ заходатз, ако речешъ да покланишъ ижецио, което е за ждениѣ, никоги да не простирашъ неумъты рѫцѣ, но и това, колкото е возможно, да глаѓашъ като да та не видатз другитѣ.

76. Благолотребно дѣло е и за чистота, и за тѣлесное здравїе, сутrena като токо станешъ отъ леглото, да си умываши съ вода рацѣтѣ и лицето, но не да сѣдишъ да си мыешъ вънъ отъ мѣрката и на джаго: защо това е курварико дѣло.

77. Да имашъ промышленїе и за дреќните, които са на гарбјатз ти, ка-

то да са чистички, и то са чете едно
отъ нѣждните и потребните работи,
того ради и затѣхъ треба да промы-
шлявашъ за да не сї оцапани, нето
напрашени, или раздрани. За това по-
бедиши на денжти треба да ги по-
мыташи и очищьваши сї дрешната
метличка, или сї четката. А когато
щеши да сѣдиашъ, глѣдай каква чи-
стота има мѣстото, дѣто ще сѣди-
ашъ: ако сядашъ дѣ забърниши:
уприличаваша на единъ човѣкъ, дѣ-
то не мѣ е умѣжи на мѣсто.

78. Врѣжната си дреха никоги да
же не наметнешъ на раменетѣ си, ами
никоги да са поприбиравашъ сї рѣкабы-
ти, каквото та и кроежко на дрехата
научава.

79. И дрехи такива треба да носяшъ, каквите носатъ нарочните и малките мъжии, или по добре да речешъ, каквите носатъ онїа, който са на тебе подобни: защо който иматъ едно художество [занаятъ], или единъ чинъ, треба се еднакво и да носятъ, за да не ставатъ подобни на комедианты, сирѣчъ: да са други, а други да са показватъ предъ члобѣците.

80. И защото едако художество и едакий животъ си иска прияната, за това секимъ каквите дрехи приличатъ, такива треба да носятъ, който иска да е почтенъ повече и похваленъ, а не иска да сѧ покаже че е билъ много болѣринъ.

ГЛАВА 6.

Бакозъ благочинныхъ ходъ или барбекъ треба да има человѣка.

81. Понеже три хода или барбекъ има въ человѣцьтѣ, того ради твѣрдѣ тажкіятъ, и пакъ скориатъ и бѣрзатъ отфѣрлай назадъ: Защо бѣрзъ е даденъ на лѣдытѣ, [оскілько ако отъ привѣждава иѣко же иѣждана по-треба], а тажкія е даденъ на гордели-вѣтѣ, и на който сбычатъ да са на-дигатъ и надѣватъ предъ человѣцьтѣ. Но ты обычай средніятъ, ако ищашъ да уѣгнешъ отъ погрѣшаванѣто, ко-ето происходжа отъ двата онѣм преж-девченныятѣ.

82. И рѣщѣтѣ си не ги држши

отпусты като откапалы, като ги
махай на самзы на татжиз безчинно.
Не съ и токо обглѣдвали на около, не-
то си простирай очище за да изглѣд-
вашь онѣж, който глѣдатъ отъ про-
зорицъти на пѣтъти. Като кога вар-
вишъ въ пѣтъти дати са маатъ очи-
щѣ и рацѣтѣ по дрѣхитѣ ти, нитода
са запирашь часъ по часъ и да си глѣ-
дашь чехлытѣ далн са угодно прилѣ-
пили на нозѣтѣ ти, като дрѣхитѣ си
дрѣхи обглѣдвали: Защо това е овѣк-
новенно на новытѣ болѣрцы, който,
защото глѣчето вмѣсто прежднытѣ
раздранытѣ и ветхитѣ имъ дрѣхи ги
е преоблѣко съ новы и сѣѣтлы, та
отъ многото чуданѣ не имъ са фа-
ща вѣра далн са тѣй, или не съ, та

За това са и токо обгадватъ и съ
удивляватъ заради това променение,
и тоще при това желаятъ и да разъ-
мбатъ дали ги гледатъ и други мно-
го, и дали имъ са ревни и тъмъ. То-
го ради разумниятъ треба да остави то-
ва на тѣхъ: защо който са иматъ
за благородни, сокровища не имъ прилич-
но това.

83. Никоги да си не забодешъ пе-
рвото отстарна до ухото си, и така
да излѣзишъ възь отъ дома си иди
отъ школата: защо съ това ще съ-
живишъ предъ другите, какъ ищешъ да
покажешъ себѣ си чи си нѣщо.

84. Да си красишъ и тръфишъ гла-
зата съ цвѣта и съ тръндафили, и
него треба да оставишъ на младите,

които иматъ сластолибенъ и безчиченъ животъ.

85. Не е подобно да си держишъ се въ ръката кърпата, ами а нмай секоги въ пазбата си нето оставай извънъ крайовете за да са гадатъ пастринаутѣй, каквото е обикновено на Галиндовътѣ ревнителъ. Ако ли е нечиста и оцапана, да не излязл отъ пазбата ти, но да исполнява наждата твоя колко възможно далечъ отъ очите на другите.

86. Никоги нищо да не търнешъ въ устата си за мдениѣ кога вървишъ въ пътятъ и тамъ, и кога си съсъ други: но иудома си да мдешъ безъ бремя вредително е, а найпаче тряба да са пазиши отъ това кога са намин-

рашъ между пріятелі.

87. Нето да п'ешъ въ пътата, нето да са съм'ешъ, нето да вървишъ и да си тананикашъ или сънришъ: защо са неразумни тѣл работы.

88. Нищо сокъ щеніто си да не помъстишъ отъ колкото види са на-миратъ по пътата, каквото камакъ да речемъ, или друго такова, нето ка-то чириташи пътата и да вървишъ: защо са луди тѣл работы.

89. Главатъ си да держиши секо-ти право, каквото е положило ес-тество то, и да не е наредена на една-та или на другата страна.

90. Лицето си да имашъ секоги въ Філософско размышленїе, и да не си въ лицето като много подплащенъ

или задолженек из голыми мыши.

91. Содржакайса и живей съ кой-
то искитъги знаатъ за почтениы и
добродѣтины, а вѣгай колко можешь
и са барди да са не собирашь съ лѣка-
бы и разбрашениы, ако не цеши да н-
матъ и тебе за та же, из каквнто
та глаѣдатъ чи са собирашь.

92. Кога са слѹчи да са сѹшишь
ван да са собирешъ на пѣтата този
рабиы на тебе, или и мало и ѿщо по-
стары и по почтениы, пуринично дѣло
е да имъ бавдакашь почесть, и да са
отстѣпбашь отъ пѣтата, и да не
важривишь равно си тѣхъ, ами да ос-
тавашь мало на здѣль, но и то коба
много, та като да си извикатъ вѣ-
таетъ когато це продѣматъ и ѿщо

КАМЪ ТЕБЕ. А КОЙТО ЕА РАВНИ СЪ ТЕБЕ,
И РАВНО ДА ВАРВИШЬ СЪ ТѢХЪ НЕ Е ЕРА-
МОТНО.

ГЛАВА 7.

СЪ КАКВО БЛАГОЧИНІЕ ТРЕБА ДА ХОРАТУВАМЫ И ДА
СЪ РАЗГОВАРДАМЫ ГОСПАДКИГО.

93. **Н**ЕТО КОГА СЪДИШЬ ТА СЪ РАЗ-
ГОВАРЯШЬ СЪ ПРОКОПІАНЫ И МУДРЫ ЧЕ-
ЛОВѢЦЫ ТРЕБА ДА УПОТРЕБЛЯВАШЬ ПРО-
СТАШКИ И ХОФІАТИКИ РѢЧИ, НЕТО КОГА СЪ
МЕЖДУ ПРОСТАЦЫ И КОЙТО НЕ СЪ ВІК-
СИЛИ НІКАКВО УЧЕНІЕ ТРЕБА ДА ХОРАТУ-
ВАШЬ ~~ДЖЛЕОКО~~ КАТО ПО КНИГА, И КО-
ЕТО ОНЫ МЖЧНО РАЗУМІВАТЬ, А НАЙ-
ПАЧЕ ОТВѢГВАЙ ОТЪ ТАКИВА ДѢМЫ, СЪ

кйто не можешъ лесно да преклонишъ
иѣкого за иѣщо, и да го направишъ
да побѣреа: защо и дѣтѣ тѣм не-
вѣждитѣ и глаголавитѣ ги употребля-
ватъ. Такожде да са пазиши кога и
иѣгдѣ на собатъ, или на иѣкомъ ве-
села трапеза, да не говоришъ и при-
казашъ скорбны работы, и който не
єж принадчини, нето прїятни на онова
время и на онова собраніе, на което
са єж собрали онѣл человѣцы за да са
позарадватъ и поразвеселатъ. Ако ли
дрѹгъ иѣкой отъ собранытѣ внесе та-
кива думы, на който не є времато,
острѹмно дѣло са назовава, и сѹщо
є на єдинъ благоразуменъ человѣкъ да
преобрѣри онѣл скорбнытѣ, а вмѣсто
тѣхъ да внесе радостны и весел.

94. Сжишила ието самъ вѣрбай,
ието другимъ казваи: ако ли са та-
кива иѣкаки, отъ който ти са по-
казва иѣкој добра надѣжда, то на-
най вѣришъ си прѣатели ги сваждай.

95. Охъ колко е тѣшко да при-
казвашъ самъ свойтѣ си добрини, и
да сѣдишъ да гаушишъ дружината си
за да хвалишъ славните си родъ,
нан остродумето си и премудростъ си,
и да привождашъ марторы за това,
който са тамо при тебе! Того ради
ието хвали сive си, каквото са хвали-
ше оный Астїдамасъ, ието пакъ по-
манивай иѣщо укорително за тебе си:
зашо и дѣлти тѣа са достойни за
укореніе.

96. На испаднаахъ чеаовѣкъ не саж

подсмыкай, никомъ да не речешъ пре-
коно имена, нето съ пресмыванѣ да
са пресмываши иѣкомъ: но гладостно
и любезно поминуваи соза сикиго.

97. Бжди благоприѣтникъ камъ
секиго: кога сѣдишь междъ други со-
брани, недѣй бжди печаленъ.

98. Никомъ да не помажешъ и-
мѧто съ пресмыванѣ. Съ алѣрка хва-
ли когото ищешъ да похвалишъ, не-
то безмѣро и твѣрдѣ много: защо
заради безмѣрнѣти ти похвалы мо-
жатъ да ти речетъ чи лжешъ и ко-
га думашъ на истина.

99. Кога са препиратъ наи каратъ
иѣкоинъ за иѣшо, краико е иѣкакво
безъ причина да са прилагашъ на камъ
едната, наи камъ другата страна.

100. И нкоғи да не съж инатиши
и препирашь за ибъю, което не знаешъ
наздраво, ами ти са чини токмо чи
е така.

101. На който умъ лежжатъ по
многото, кѫмъ него и ты искоги се-
бе си прилагай.

102. Братска похвала придобива,
който скорви заради погрѣшкитѣ на
братята си, но пакъ не треба токо
така отъ самосебе си, додѣ не смы са
повыкали, да ставамъ съдици за
погрѣшкитѣ, който обще сичкитѣ
грѣшаватъ: ами треба да оставамъ
на вашитѣ, и на даскалитѣ, и на На-
чалиицитѣ да испытуватъ тѣл рабо-
ты. А ты, ако ти е мѫчино за тѣл
кривини, хоратъвай за тѣхното ис-

правленіе сокъ сладость, и като да та
не познаатъ чи мжмишъ иѣкаки,
и така можашъ да са надѣашъ отъ
Бога боздалие заради добрълътъ тво-
й събѣтъ.

103. Никоги да са не подвршишъ и-
ли на слѣпота, или на друго иѣкое
тѣлесно поврежденіе, което са е слѹчи-
ло да го има иѣкойи иѣгдѣ на тѣ-
лото си или отъ рожденіето ѿ, или
отъ друга иѣкомъ причина, нещо иѣ-
пътвай причината и времето, отъ
кога, отъ що, или отъ какво са е слѹ-
чило тоба, та е станжало. И който
лзыци не знаешъ совершенно, не ги
употреблявай, освенъ ако тѣ позове
иѣкомъ нѣжда, и щешъ да хоратъвашъ
из друго лзычи, и който не знаятъ

пріроди на твой азыкъ, изъ който
си са ты роднаш и отхранишъ ами се-
коги хоратъвай съвѣненіи на тъ и
общи на тъ азыкъ, когото си чинѣши
употребляватъ, но не пакъ както го
хоратъва хъдна и простиа народъ,
ами както го употребляватъ учени-
тъ и благороднитъ, ти же: право, и
колко е возможно кратно и союз глад-
корѣчие, на къмъ да хоратъвашъ, но
колко можишъ честно и согласно, ка-
то да си гладко глаголишъ и чутърен-
и хоратъни, каквото дъма антифонъ,
а срамното и безгладостното хоратъ-
ванѣ оставай на прѣпростията и дол-
ниа народъ. И што щишъ да продъ-
машъ, пербо го разсъди добре изъ ум-
жъти си, и послѣ го нзрекай, ието да

изиконска от градината зъвнаш що-
то ти дойде до читата: защо ли-
го са бѣдите на некоздиржатъ а-
зыка.

104. Кога хоратъвашъ съ изучен-
ни човѣци, не из хоратъвай съ мъ-
дрост и съ прѣтчи и хитроплетени
рѣчи: ието хоратъвай тѣждѣ скоро,
като азыка ти да преваръба умътъ
ти: защо такова хоратъванѣ е лудо
и несмыслино, каквото думा Платонъ:
ието пакъ тѣждѣ тѣшко, и каквото
кажатъ нѣкойки, като на парцали на-
кажано, та като да дотѣгва на кой-
то та слушатъ, и да та оставатъ
та да вѣгатъ.

105. А кога другий хоратъватъ, а
ты и другий бедно слушатъ, никоги да

не илправиши нѣшо таکо, съ кое то
ще отвлечешъ умътъ на дрѹгитѣ за
да не можатъ да чуатъ какво са
хоратѹба.

106. Ако ли нѣкойси кога хоратѹба позатирба са измеждѹ на мало
времѧ или за да си поотдажи, или за
дрѹга нѣкој причина: никоги да не граб-
нешъ дѹмата отъ устата мѹ, ами ча-
кай онъ самъ да си соверши хоратата,
освенъ ако сѫ нѣкакъ онъ умори,
и та покани самоводно да хоратѹашь:
нето да прекиждашъ на средъ рѣдътъ
на хоратата мѹ, и да го запытвашъ
за едно и за дрѹго: защо кога прита-
не онъ себѣмъ отъ да хорати, мо-
жешъ тогиба каквото щеши да хора-
тѹашь и да го пыташи.

107. Кога влѣзешь между иѣкой-
и, който са разговаратъ помежду ии,
не пытай каквosi хоратъватъ: защо
тоба е дадено токмо на Господарнѣ,
аки по добрѣ е да ги поканишь да
си хоратъватъ сладостно и любезно за
каквото са си хоратъвали, а найпаче
не треба да ги пыташь, ако умѣтишь,
чи заради твоето дохажданїе си прекъ-
снаха хората .

108. Ако ли са слѹчи да дойде иѣ-
кой отъ голѣмци тѣ когато ты хо-
ратъваши, премѣдро дѣло е да иска-
жешъ и предъ него на кѫто кое то ги
принказвалъ по напредъ, ачи напоконъ
да соединишъ и кое то е останало, и
да го искажешъ до край.

109. Не прилично и кога хоратъ-

вашь да держиши рѣцѣтъ си склоненія,
сирѣчъ: да ти са преплетени прѣ-
ститѣ помеждѹ единихъ соихъ други, или
да ги держиши отзадъ като измѣни-
ны: и защото томъ образъ изблаже-
нікаска влѧть и голѣнина, та за-
това на простыть человѣцы не при-
лича това, но ты скоги кога хоратѹ-
вашь имай рѣцѣтъ си соединенія при-
помѣшти си: заци на по долицѣ
передъ по горицѣ томъ образъ е наѣ
приинченъ.

Ио. Смѣхъ достойно мѣло е и
когато некаши да расправишъ по ас-
но кое то хоратѹкаши, да си вдигашъ
и машиши рѣцѣтъ вжихъ отзъ прили-
ната, и да си кривишъ очицѣ, и да
си кѣршиши тѣлото си пристрѹбашъ.

III. Бяма е срамотно и неприлично кога хоратъваш да си держишъ шайката със зъбътъ, или да дърчишъ джека, и да произносашъ дъмътъ си темни и неразбрани.

12. Кога стоишъ правъ, не си дръжъ нозътъ кръстосаны едината отгорѣ на другата, или едината да стои пръвъ доле на землята, а другата прекръвена на горѣ и допръна връхъ колѣното на онаѧ: Защо съ това показвашъ на онѣ, предъ който стоишъ, какъ ги имашъ за нищо, а тебе си измъвавашъ че си простакъ и совершилъ хорїатинъ. И да показвашъ съ пръстъ си ногока, за когото са хоратъва, чврдъ много да са пазишъ.

13. Когато нѣкой си са разговар-

рътъ помеждъи, ако потъга да речешъ ищо тайно ищкомъ отъ тѣхъ, не въ времѧ да мѣхоратъвашъ на джлаго, а мы въ такова времѧ побече отъ другъ пѫть треба да овъчашъ късотата. Ако ли мѣстото или времѧто ти возвращава да мѣго речешь явно, отѣкай го на старна, и мѣкакътъ скрыто имашъ да мѣказъвашъ: ако ли е ищкакво общенародно, нето достойно за кръзъ, изречи мѣго по простый лзыкъ, по които синкитъ общо хоратъватъ: защо бѣзпѣтна работа е, кога са собраны ищгдъ много члобѣщи, да отидешъ и да шепнешъ ищкомъ на ухо то, или по чуждъ лзыкъ да мѣхоратъвашъ: или, ако та не принуждава

нѣкомъ иждѣ, по добрѣ да го оставиши за други путь, освѣнь ако с нѣкой Бластитель, или Исправникъ на онова мѣсто.

114. Не токмо не получава щото проси който отхожда при иѣкого везѣ бремѧ, или ище да мѣ хоратъва иѣшо, което не е твърдѣ за потреба, ами приноси юще и тажота неразумна.

115. Кога хвалитъ иѣкого заради ученіето мѣ или заради добринытѣ мѣ, недѣй срабнива другиго соиз него, и да думашъ, чи той е по добрѣ отъ когото хвалитъ: Защо една голѣма тажота приноси едно такова сравненїе.

116. Кога приказвашъ иѣшо, кое то си чуаз отъ другиго, недѣй оба-

жда имато на оногода, отъ когото
съ го чуалъ: токмо ако знаешъ добрѣ
Зашо като чуе онъ ще са зарадва.

117. Никаква сладость нема кога
простира човѣкъ длги дѣмы за
малки работы, и да наноси тѣгота
на който слышатъ: того ради кога
хоратъ вълашъ или приказвашъ нѣщо, а-
ко усѣтиши чи не сѫ утѣшаватъ ко-
йто слышатъ, по добрѣ да скажишъ
онова приказваніе или прочитаніе, и
да го скажрешишъ.

118. Постоинъ и здравъ на ум-
жъ са показва онъ човѣкъ, кой-
то безъ продолженіе исплаща обѣщан-
ното, и който съ работъ испълнилъ
което е рекъ съ честата си: Зашо то-
ко времеши ли са - едно нѣщо, тамъ часъ

И ЗАДОЛЖЕНЪ ОСТАВАШЬ.

119. Кога ѿратъвал иѣкой отъ Голѣмцитѣ или отъ Бластителитѣ, не то да са подсмываши, не то иѣкомъ иѣшо да пошепнешъ, не то друго подобно на тъж да правишъ, ами дѣдѣ не тѣ попытатъ, никакъ иицю да и си продумалъ.

120. Въ прѣнїата, или въ разговорѣ не ишн се ти до толкова да надвываши, та като да не оставашъ другитѣ не то да изрекутъ и оны колкото имъ стига умѣ: а който обычатъ вѣнъ отъ мѣрката да са препиратъ, на такива треба и самоволно да са покоряваши, и знаяи, защо и да са надвивали по иѣкой путь, и то са чете между полезнитѣ и добрытѣ

работы.

121. Ако тж нѣкой закача наи из
иѣнѣкѣи угаделны думы, или из нѣ-
закѣи подсмѣхтелны рѣчи, недѣй о-
бъча да мѹ отвѣщавашъ соиз гнѣвъ,
али прѣими и ти оныя рѣчи като
на санѣхъ, и престорна като чи никакъ
не ти в дочѣгнало, макаръ и твѣрдѣ
много дрѹгїй да та подбаджъ за да
са сжердишь на срѣща мѹ, и помни Со-
кратовата рѣчь, който рече кѫмъ о-
ныя, който го подканахъ да си от-
мсти на оногова, който го баشه о-
безчестилъ: какво ще речете? ако вы
ма ритиже едно магаре, то щехте ли
го сѹди достойно да го рити и азъ?

122. Което не знаешъ добрѣ, ни-
какъ не јж наемай и да го приказвашъ:

ЗАЩО НЕ Е ПРИЛІЧНО КАТО НАЧНЕШЬ, ПОСЛѢДА МЫСЛІНЬ И ДА ДУМАШЬ: ИЗЛІВЕ МИ ОТЪ УМЖТЕ, Но ПОМІЛЧЕ ПРОЧЕТАХЪ, ИЛИ ЧУХЪ ЕДНО ТАКОВАНИЩО.

123. Слѹшай добрѣ кога хоратѣва нѣкoi нѣщо: ЗАЩО ГРАМНО Е ДА ПОДПЫТВАШЬ ЧАСТО И ДА ДУМАШЬ: ЧО ЭТО ДѢТО ДУМАШЬ? КАКВО КАЗУВИШЬ? ЗАВРАТИХЪ ЧО РЕЧЕ ТИ: ЗАЩО, КАКОГО ДУМА ПРЕМУДРЫЙ СІРАХЪ, ЛУДА РАБОТА Е, КОГА ИСКАЖЕ НѢКОЙ ЧОТО Е КАЗУВАЛЪ, ПОСЛѢ НА КРАЛІЦЪ ДА ГО ПЫТАШЬ КАКВО Е КАЗУВАЛЪ.

124. Кога приказва нѣкoйси за нѣщо, ти не мѹ пресичай сказаніето, и да думашь, че и ти го знаешь, ма-
каръ и да го не приказва добрѣ: ЗА-
ЩО Е НЕРАЗУМНО ДѢЛО ДА МЖРДАШЬ ГЛА-

Чата си, и да мъ са подсмыкашь, да
си кривиши очнти, и да мъ са ругаешь:
а по неразумное, наредъ сказаніето
да мъ отвѣщавашь на себѣща, и да
думашь: не е така, не знаешъ и това,
и гоше други такица.

125. Кога хоратувашь, не выкай
колько можещь съ голѣмъ гласъ като
иѣкой си Протогеръ, нето пакъ толко-
ва ииѣко и полегка, като єдвали да
ти са чуба гласъ.

126. Кога варвиши въ пѣтатъ
съ иѣкого, не го джрпай часто за дре-
хата като за юзда за да та слыша
какко хоратувашь: нето са увирай тол-
кова въ него, та като много пѣти
да паднешь отъ горбъ на лакататъ мъ.

127. На влако мѣсто, а найпаче

КОГА ВАРВИШЬ ВЪ ПЛТАТЪ, АКО РЕЧЕШЬ
ДА ПРИКАЖЕШЬ НѢЩО, НЕДГЪИ ЗАПОЧЕНА
ПЕРВО ДА РАСПРАВЛЯШЬ НА ДЖАГО КАКВО
Е НѢЩО Е ОНОВА, КОЕТО ЩЕ КАЗВАШЬ,
КАКВОТО ИМА НѢКОЙСИ, КОЙТО ПРАВЛЯТЪ
ТОВА ЗА ДА ГА ПОКАЖАТЪ ЧИ СА НѢЩО,
И ПЕРВО ИСКАТЪ ПРОЩЕНІЕ, И ГА СМИРА-
ВАТЪ, И ДУМАТЪ: ЧИ НЕ СЪ ДОСТОЙНЫ
ДА РАСПРАВЛЯТЪ ДОБРЪ И КАКВОТО ТРЕ-
БА КОЕТО ЩЕ КАЗВАТЪ, АМИ СА СЪ ПРИ-
НЮДИЛИ ОТЪ ПРѢТЕЛЯТЪ СИ ДА ПРИКА-
ЖАТЪ КОЕТО Е И ПОЗВЕЧЕ ОТЪ СЛАТА
ИМЪ. АТИ БЕЗЪ ДА РАСПРАВЛЯШЬ НА ДЖА-
ГО ДУЛОВИ ОНОВА, КОЕТО ЩЕ КАЗВАШЬ
КОЛКО МОЖЕШЬ СОЗГ СЛАДКОРЂЧИЕ, И СИ
КАРАЙ НА РЂДЗ ДОБРЪ ДО КРАЛЯТЪ: И НЕ-
ТО ДА ГО ПРОСТИРАШЬ ТВЖРДЪ МНОГО,
И ДА ГА ОТДѢЛАШЬ НА ДАЛЕЧЪ ОТЪ РЂ-

дѣлъ за да расправашъ и друго що-
то има измеждъ: и пакъ недѣй го ка-
зва съ много думы, нето са повржшай
пазадъ за да го подказвашъ и вто-
рый пачъ.

128. Ако ли нѣкой не си е испе-
кала лзыкатъ да хоратъ да добре, ни-
какъ да са не тѣди за да са показва-
чи въ гладкорѣчнивъ, а слабоитъта на л-
зыкатъ си колко може да я покрива
из молчанието си.

ГЛАВА 8.

Койка благопотребна на трапезата?

429. **Н**ай напредъ отъ синко дру-
го кога са прѣготвляваши да сѣд-
нешъ на трапезата, треба да си умы-
ваши рѫцѣтѣ: а посль като са пред-
ложатъ мѣстѣтата, който ще сѣ ж-
датъ, ако има тамо нѣкой Свѧ-
щенникъ, помагай и ти въ молитва-
та, когато благословлява трапеза-
та: ако ли нема, а ти самъ стани
правъ, и съ открыта глава изчети пер-
во Господната молитба [Отче нашъ],
ачи тогиба сѣдни и начни да ждешъ.

430. Кога ждешъ, не си чеши сна-
гата, и колкото е возможно пази са-

КАТО НЕТО ДА ПЛЮЕШЬ, НЕТО ДА КАШАЕШЬ, НЕТО ДА СЕКНЕШЬ.

131. Ако ли та принуждава нѣкое отъ тѣхъ, който и поманахмы, возвѣшъ си глаголата назадъ та си исполнитъ нѣжда, по глаголай колко можишъ като да не сѫ чува гласъ, а наѣтъ мрежено е отъ тѣхъ що рекохме, да запашь безѣрамно и да са урыгвашъ.

132. Отврѣждашъ отъ бѣзъзото и лакомото аденѣ, което е подобно на който иматъ непасътио и грабително лакомитво.

133. Я хлѣбатъ не го късай съ рѣзцѣтѣ си като че го раздирашъ, ами го режи съ ножатъ чисто, ако нема предложанъ предъ тебѣ рѣзень: оскънѣ ако е топлаш наи малкъ пред-

ложенина хлебъ. Но се треба да га-
дашъ и да реви^Уваши дрѹгите, който
съдатъ ведно из тибе на трапезата,
и ако они покече из ржцѣ чѹпашъ,
а не из ножове режатъ, да не сѫ сог-
ласяваши из тѣхъ, ами да прадишъ
сопротивно, не е благоразумно.

134. Кога съдишъ на нѣкоя тра-
пеза ведно со съд дрѹги, не сѫ наблюдавай
и облагай отпорѣ на немъ, и да зла-
паши надъ листетата: нето чѹкай
трапезата из ржката си, нето употреби
блажай вмѣсто подпорка оногова,
който съди до тебе, и да го отвѣт-
ваши назадъ из лакти^{тѣ} си като ла-
паши из алкомитъ листетата.

135. А кога ще продѹмашъ нѣщо
на нѣкого отъ който съдатъ на тра-

певата, не го джрпай отъ дрехитѣ като за юзда за да слуша думытѣти: нето мѹ копаї ребрата из лакти-ти си, ами доволно е да го покыкашь отъ имато мѹ, или съ нѣкое отъ похвалишти именованїа.

136 И кога ждешъ не си препрѣ-
нлай чистата толкова много, като да
съ извѣбатъ старинитѣ ти, и да са
поклонятъ като могила: защо това
е весьма безобразно. Нето перво пото-
павлай хлѣбатъ въ бѣното, ачи то-
гика да го ждешъ: но на домобити
Господарь и на болныатъ не е козбра-
нено това.

137. Кога сѣдишъ на нѣкомъ тра-
пеза, или на нѣкое угошенїе, никоги
да не покажешъ че не ти е угодно ле-

тието или пинтето, или не ти било по волата, или не ти сгинжало: но нето быва да плешишъ по хвалы за предложенитѣ листета, или да ги укоражашъ. Яко ли та попыта който та е призвалъ на онова угощениe, а то колко можешъ съ разумъ и съ умърена политеика изречи онова, което имашъ на умътъ си.

138. Весма е тажко и нестерпимо дѣло да искашъ гоше по вече листета да ти предложатъ, или да побелѣвашъ скоро сѫжнитѣ листета да принесатъ на трапезата: защо това е явна хорїатска дерзость, и голѣмо безумство.

139. А кога ти потреба соль за да ги посолишъ ибющо, не зымай съ

пражтытъ си, ами съ верхжтъ на ножатъ, но перво го понистрый съ колто кжринца си бжгашь пражтытъ, или, каквото ибкоги иматъ овчале, съ едно хлебно реванче, ачи тоги ви съ земни: Защо да зваждашъ ножатъ на джлбоко въ хлебатъ за да го истръвашъ и истишъ, твъждѣ е неприлично и безлжтно.

140. Яко ибкоги направишъ угощенїе, на секунго отъ гостинтъ отдѣлай дѣлъ отъ сако листїе, и го слагай на преда имъ, и за тѣхъ се по доброто избирай.

141. Яко ли та призоветъ ибкоги на угощенїе, като сѣднешъ, почакай додѣти отдѣли дѣлъ или самъ гостинтела, или да повелѣ на трапе-

Зарята да ти отдели, освенъ ако онъ, който е приготвилъ угощението самоволно приканъ всичките, който са събрали, и даде болѣ скимъ, койкоето събъча, самъ да си го земин.

142. Не е прилично и да дъхашъ съустата си листата за да отплождашъ отъ тѣхъ горещината, ами дѣто ще правишъ така, почакай мало да пойдешъ, и да станашъ доволни за даса туратъ въ уста. Ако ли е чорба, можешъ полегечка да я бѫкашъ съ лажницата дорѣ извѣбрѣ горещината ѝ. Не е прилично и това, сирѣчъ да земнешъ съ ржцѣ блюдото [пѣтото], и да сѫрбашъ отъ него чорбата: защо можешъ да употребишъ на това лажницата.

143. Нето приносай астїетата на носътъ си за да ги опытвашъ каква има е миризмата: а кое то са слъчи да помурїшъ, посль да го не предложешъ никомъ отъ който сѣдатъ ведно на трапезата. Хапкинѣти или залацьти да вѣдатъ умѣренни: защо всма е срамотно и хорѣатико дѣло да си пренсполнавашъ устата, и да ти са издѣбатъ старинитѣ, и да са уморявашъ когато джевичишъ и мелишъ астїето.

144. Кога си натопишъ хапката въ нѣкое отъ воднитѣ астїета, и я принесешь до устата си и си отхапишъ, да не потопишъ пакъ нея и бтори пѫть: ами употреблявай по малки хапки, като да можешъ лесно да

ги прегълаташъ.

145. Безпожтио е и да фърлашъ
коинкади отъ избъденитѣ мки и-
ли окошия отъ доло подъ трапезата.

146. Яко хапиешъ нѣкакво стѣп-
циабо или горчицо, и което принеса на
буксатъ ти нѣкое оскорбление, и не-
кашъ да го исплюешъ, това го прави
колко можешъ съ благочиние, сърбъчъ:
поними съ десната си ръка и лрпата,
съ която си присланз, и като си по-
звълнишъ съ нея мало устата, хва-
ни го съ двета пръсти на лѣвата ръ-
ка, и като го извладиши мѣз устата
си, траси го нѣгдѣ съ благочиние го-
лѣмо, като да не нанесешъ нѣкој ги-
сота на който сѣдатъ на трапезата.
Яко ли въжде бодно нѣкакво, и което

НЕ Е ЛЕСНО ДА ГО ИСПЛЮЕШЬ, ТО КОЛКО Е ВОЗМОЖНО ПОТЪЛНСА ОТЪ ДРЪГИТЪ СО- ТРАПЕЗНИЦЫ, И КАТО СТАНЕШЬ НИСА ПО ОТДАЛЕЧИШЬ НЪГДЪ НА СТРАНА, ИСПЛЮЙ ГО ТОГИВА.

147. И КОКИЧКИТЪ ОТЪ СВОЩІЛ- ТА НЕ ГИ ИСПЛЮВАЙ ОТЪ ГОРЪ НА ТРАПЕ- ЗАТА ВЪ ТАЛЕРДЪ, АМИ БЛАГОЧИННО ГИ ЗЫМАЙ СЪ ЛЪВАТА РЖКА ОТЪ УСТАТА СИ, И ГИ СЛАГАЙ ПОЛЕГКА ВЪ ТАЛЕРДЪ.

148. ХОЯИАТСКО ДѢЛО Е И ДА ДЕР- ЖИШЬ НОЖАТЪ СЕ ВЪ РЖКАТА ИН КОЛКО- ТО ВРЕМЯ СЪБДИШЬ НА ТРАПЕЗАТА, И СЪ НЕГО ДА НАБОЖДАШЬ МИГІЕТО, И ДА ГО ПРИНОСАШЬ ВЪ УСТАТА СИ.

149. НЕДѢЙ ТОКО ПОГЛѢДВА ЧАСТО КОМЪ КАКВО Е ЛІСТИЕ ПРЕДЛОЖЕНО: И КО- ГА ЖДЕШЬ И ПІЕШЬ, НЕ ЗАПАЙ НА ГАМЪ

иа татжкъ като замланъ, ието си
простирай очитѣ на около по гадгн-
тѣ, който предстоѧватъ, или по с-
нѣа, който сѣдатъ на трапезата.

150. Всма е гибно да си отри-
вашъ потжтъ из презраникътъ, ии-
гѣмъ: трапезнатъ блатъ, или да са
сенашъ из којто кжрпа си бжршишъ
ржцѣтѣ или пржстѣтѣ, или да ис-
тривашъ из неј талератъ и ржцѣтѣ
си, ачи по гѣ пакъ неј сѹщата да пре-
стилашъ на гжрднѣтѣ си, или на ко-
лѣната си.

151. Никоги да не подадешъ дрѣ-
гимъ кое то си принеслъ до чистата
си, и си вкѹслихъ отъ него, листѣ было,
или пнтие.

152. Не си облизвай пржстытѣ,

ами колко можашъ върди ги да са
мисты: того ради вмѣсто тѣхъ упо-
треблявай лажица и наводка. Ако ли
нѣкакъ потреба има това, а то ги ис-
прыбай съсъ скокта си трапезна кадила.

153. Кога ще дешь, не си скърцай
зъбътъ, и кога піешъ не скървай та-
ка, като да искаревашъ гласъ, и кога
джечешъ листето, пази ся да не ударишъ
устните си една съсъ друга, и да мла-
щиши.

154. Твърдѣ много е безчестно
да изстъквашъ мозаката изъ кокка-
лытъ, или съ другъ нѣкакъ образъ
да глѣдашъ като да го изстеглиши
та да го изядешъ, или да ближеши
коккалытъ като пасъ, или съсъ зъби
да ги трошиши за да изядешъ моза-

катъ. Така пакъ е безчастно съдѣйство, дѣтоademъ окошія, ако сѫ такива иѣнакви, който са за стрѣшаванѣ или за чупанѣ, сирѣчъ: каквото орѣхъ, мѣгдали, и на тѣхъ подсви, да ги стникашъ съзъ злѣбъ и да ги стрѣшавашъ. Грабителски образъ е и това, сирѣчъ: да оставишъ което е напредъ ти, ачи да си простирашъ рѫцѣтѣ, и да земашъ което е напредъ другитѣ, или да извираши по голѣмото и по доброто за себе и: тога ради ако са предложени окошія, бѫди благодаренъ на който са глаголатъ напредъ ти: Защо ѿамно е да прекарашъ си житѣ презъ рѫката си, и да изберешъ за сибе си най хубавото.

135. Недѣлъ припѣданъ и чашата

из питїй, за да не измокрїшъ трапезата, и каквото друго има отъ горѣ на нея.

156. Нето никакъ да пїешъ, нето започенвай шѣщо да хоратувашъ, когато ти е пажна устата: а кога пїекойто е до тебѣ, или който е най преденъ, ты преобиквай и думытъ и питѣето си.

157. Безплатно е и да си обливашъ устата съ вїното: того ради и кога пїашъ имай умѣренїе, и отбѣгвай отъ скорото и твърдѣ кжиното пїанѣ.

158. Истривай си устата и преди да пїашъ, и слѣдъ кога пїашъ, нето си отджухвай съ гласъ и на дѫлго слѣдъ пїанието: защо е хоратско дѣло. И когато пїашъ не си почивай чакто и

пакъ да повтаряшъ да пїешъ, не то си
потопавай вѣхатъ на носътъ въ ча-
шата и да го измывашъ въ нея, не-
то си чисти злбътъ съ трапезната
кърпа, или съ ногчето, или съ ногти-
тъ, или съ друго нѣкакво, ами съ пе-
рото, което е направено за тоба, и то
ако видишъ чи го праватъ и други-
тъ, който са на трапезата.

159. Не токмо не е похвално, а-
ми е и тежестно да канишъ твърдъ
чайсто гостите за да лежатъ: защо
съ многото канки ще имъ отемешъ
болата, којто имъ си далъ за да сѫ
възвесели сеци, кој както обича.

160. Ако ти са ика да пїешъ,
не принуждавай и другите да пїятъ
равно съ тебе: ако ли тебе други нѣ-

којси принуждаешъ, ти като имъ
по възблагодаренъ съ един сладка це-
ромонія, укори себи си, че си слабъ на
тоба, и не ти ноши главата много вѣ-
но. Ако ли ищашъ да направишъ иѣ-
комъ угодно, то понми чашата, и
като по отпѣши малъ, подай я пакъ
на задъ, освенъ ако стане иѣкоги пре-
прираніе за много пѣнгъ, и го иматъ
срамотно да сѫ даде на задъ полна
чашата.

161. И никомъ не прави наслѣдъ да
пїе, кога не мъ са ще отвѣгвай и отъ
хорѣатското и хъдородното онова о-
быкновеніе, което праватъ иѣкойси
като отъ любовъ наи отъ приятел-
ство, и изливатъ неизпїено то вѣно
бръхъ дрехните на приятелите си: за-

що това е лъвът хората жкъ.

162. Тътаки събъдь вечерята не съж извржай да спиши, ами треба таковъ ръдъ и чинъ да имаш и на лденъто и на пънъто си, като да не отслабнеш, та даде можешъ събъдь вечерята да си съжриши и изжднатъ и обикновенитъ работи.

163. На лакомытъ и на който са съз заробили на чревото си оставай да га присъщаватъ безъ мърка: а ты, каквото и въ синките си други работи, така и въ лденъто обичай да имашъ мърка, и съзоги оставай що где въ сѫдоветъ, а не ги изврсоядай съз хапка до съши.

164. А хоратытъ който хоратъ вами на трапезата, да бѫдатъ съ

мѣрка и споредъ времѧто, сиричъ: като да не запрешъ нѣкого отъ ждениѧ то.

165. И кога са много листїета, не сж насыщавай отъ по добрытѣ, ами отъ си чинитѣ хапвай по мало: а като усѣтишъ че други твой драгари престанали отъ ждениѧ то, по приближавай и ты да совершишъ твоето нашенїе, за да ти са не пресмѣятъ че са не насыщавашь.

166. Знай, защо е голѣмо безсрѣмѣтво да гонишъ предъ суданїето на трапезата: ако ли та приканни на това който угощава, и виждашъ че си достойнъ за него мѣсто, не сж упираи на джлго, ами съ благодаренїе съизволи на оногова, който та канн.

167. Кога обыкала чашата по нѣ-

КОД ВСЕЛА ТРАПЕЗА, НИКАК НЕ Е ПОДОБНО
ДА ДУМАШЬ НА ВСЛКА ЧАША: ЗДРАВАЦА ТИ, И СЕ НА ЕДНОГО ЧЕЛОВЪКА, А
МИ ДОВОЛНО Е КАТО РЕЧЕШЬ НА ПЕРВАТА,
ДРУГИТЪ МѢЛЧИШКОМЪ ДА ПРЕФОРМА-
ЛАШЬ: ОСВЕНЬ АКО СЖ ВИДИ ЗА ДОБРО
ДА НАПИВАШЬ ЗА ЗДРАВИ, ИЛИ ЗА Нѣко-
ГО, КОЙТО Е ТАМО НА ТРАПЕЗАТА, ИЛИ
КОЙТО Е Нѣгдѣ по СТРАНСТВОВАНІЕ: ЗА-
ЩО ТОГИБА МОЖЕШЬ ДА ИЗРЕЧЕШЬ И ПО
ПРОСТРАННЫ ПОЗДРАВИТЕЛЫ Рѣчи.

168. НА ВСЛКО МѢСТО Е НЕПРИЛИЧНО
Нѣщо ГИБВЖ, А НАЙПАЧЕ НА УГОЩЕ-
НИЕ: ТОГО РАДИ АКО ТѢ ПОВДИГА Нѣ-
ЩО НА ГИБВЖ, ПРЕСЛИ ГО ТОГИБА, И ГО
ОСТАВИ ЗА ДРУГО БРЕМЯ: А НАЙПАЧЕ ТРЕ-
БА ДА ГА ПАЗИШЬ ОТЪ ТОВА, КОГАТО ИМА
НА ТРАПЕЗАТА СТРАННЫ ЧЕЛОВЪЦЫ.

ГЛАВА 9.

Какъ труда да помагаш съ прѣтелитѣ си.

169. Колкото е най нѣжна и
твърдѣ потребна таѣ главизна, ко-
јто пише за прѣтелитво: толкова
е и най труда и твърдѣ мѫчна за
да сѣ разпрахи по конецъ и опише:
Зашо такова ситетво има това прѣ-
телитво, което са разсѫждава споредъ
каквнто са лицата и времѣната, и
потребнти човѣчески. Но макар и
да е такова, пакъ и други много вѣт-
хи и мудри човѣци хоратъваха про-
странно за таѣ работа: зашо и отъ
Елинскитѣ мудреци, сирѣчъ: вѣтѣл-
та Гекратъ, и фемистий Философъ

довоно писа^ха и расправи^ха за то^а,
и преди тѣхъ, който са поман^ъватъ
въ святое писаніе, сирѣчъ: премудрый
Соломонъ, и премудрый Сірахъ, не ма-
ло изрекоха заради прѣтелитѣ, отъ
когото можатъ трудолюбивытѣ да
избегнатъ потребнытѣ науки, какво-
то пчелитѣ. Отъ тая причина изво-
лна и намъ сего да прикажемъ то^а
само толкова, колкото ще можатъ
да поразбѣдятъ трудолюбивытѣ за-
да исполнаватъ своята потребна дол-
жностъ, а на по мудрѣтѣ ще дадетъ
една причина за да прикажатъ и оны,
и да ны научатъ, кое^гто е по добро и
по полезно.

170. Никоги да не излиза изъ
умъти мудрого оного порожданї

на Саміїчкаго філософія Пітагора, който рече: Не си подавай секундъ десницата, което ще рече: не твърдѣ скоро и безразсъдно да влавашъ въ прѣтелство со съз съкниго, нето като съблъпъ и безъ никакво разсъжденіе прѣемай съкниго въ прѣтелското число: защо за това щешъ нѣкоги да са клаещъ безъ полза.

171. По добре е да имашъ мало прѣтели, или со всѣмъ да немашъ ни единъ, а не да имашъ много, та- па да препроваждашъ съ тѣхъ избрани жиботъ, и да са принужда- вашъ съкоги за да са согласявашъ съ несогласицѣ и разбрашеници тѣхъ- ны умове. и да сѫ мжчиши за да са уприничавашъ на тѣхъ, и да не ти

са ще: не то са надѣй че отъ много-
то прѣателн ще придобѣшь много по-
мощь: Защо ако ти послѹгуватъ
много, ще имашь нѹжда да послѹгу-
вашь и ты на много. При това ако
ги слѹшаши кой каквото ти рече, ще
та обычатъ що Годъ ако ли имъ
пореквашъ истинната, ще тж мра-
затъ и не приблизатъ.

172. Ако прїемнешъ иѣкого въ
прѣателското число, преди да разѹмѣ-
ешь совершенно на кой умъ слѹгуба,
не мѣ открывай скрышнитѣ си:
Защо ако сѫ възложешъ и изл-
вишъ тайнитѣ си на человѣци лѹ-
калы, и който са радватъ за зла-
то на ближнитѣ си, ще подадешъ
самъ себѣ да тж влагатъ за носятъ

КАТО СЪ ЕДНА ЧЕНКА НИШКА, И ТОГИКА
ВЕЧЕ И ДА НЕ ЩЕШЬ ЧЕГИ СЛУШАШЬ И
ЩЕ НИЖ СА ПОКОРЛАШЬ. НЕТО ВЪРВАЙ
ОНОГОВА, КОЙТО ТИ ДУМА ЧАСТО: АЗЪ
СЪМЪ СИЧКИ ТВОЙ, АКО ПЕРВО НЕГО
УЛОЗНАЕШЬ И ИСПЫТАШЬ ДОБРЪ ОТЪ
РАБОТЫТЪ МѢ, АМИ ЧАКАЙ ВРЕМЯТО,
ЗАЩО ТО Е ИЗВѢСТЕНЪ И СОВЕРШЕНЪ ИС-
ПЫТАТЕЛЬ НА ПРѢАТЕЛИТЪ.

173. АКО ИМАШЬ ОСКОРЕЛЕНИЕ НА
ИБКОГО ОТЪ ТВОИГЪ ПРѢАТЕЛИ, НЕ КРЫЙ
И УМНОЖАВАЙ ВЪ СЕБЪ СИ ТАЙНО ЗЛО-
БАТА, НЕТО БОСПРЕМАЙ БЕЗУМНА ВРАЖ-
ДА ВЪ СЕРДЦЕТО СИ, И ДА ОСДЖДАВАШЬ
ТВОЛЪТЪ ПРѢАТЕЛЬ НА УМЛЪТЪ СИ И
ПРЕДЪ ДРУГИТЪ, А ОНЪ ДА НЕ ЗНАЕ, И СЪ
ТОВА ДА ДАКАШЬ МѢТО НА ЗАБНІСЛАН-
ВИТЪ ЧЕЛОВѢЦЫ, НА КОЙТО БОНЧКАТА

ома работатъ да смѣзатъ и да сажатъ
дѣто видатъ че са обычатъ
иѣкоини по междѹ си: но ты прати
тж викин твојатъ прѣатель, и мѹ
открый гибѣхъ ти, тж наи да ти
са управи, и ты да го простишь, наи
ако не може да ти са управи, то по-
не [баримъ] праведно да мѹ са саждишь.

174. Ако ти са сѧчи иѣкоин да
сѧ по скаржь иѣкоги съ иѣкоини
твой прѣатель, не сѧ предавай на гиб-
ѣхъ, и каквото думा иѣкоин Стѣ-
хотворецъ: да мѹ думашъ вѣзъ срамъ
каквото ти добиде до устата, и да
забравашъ вѣтхата любовь, и прѣ-
телската дружба, кето разказвай по
сичкитѣ скрышнытѣ мѹ, за който
та е онъ по вѣрвалъ, та ти ги е о-

БАДИАХ, АМИ ИМАЙ СЕКОГИ НА УМЛЯТЪ
СИ ТОВА, СИРЬЧЬ: [ОБЫЧАЙ ПРІАТЕЛАТЪ
ТВОЙ ДНЕСЬ ТАКА, КАТО ЧЕ ЦИЕШЬ УТРЕ
ДА ГО ВОЗНЕНАКИДИШЬ: И НЕНЕБНЖДАЙ
ГО ДНЕСЬ ТАКА, КАТО ЧЕ ЦИЕШЬ УТРЕ ДА
ГО ВОЗЛЮБИШЬ].

175. Недѣлїй бѣдни скажи и заби-
тии вѣкъ когато щеши да похвалишь
за иѣшо твойтѣ пріятелі, каквото
праватъ много человѣцы, сирьчъ: ко-
гато щитъ да рикжтъ иѣкое добро
за иѣкого отъ скойтѣ пріятелі, чи-
ни имъ са като че изгубватъ иѣшо
отъ скойтѣ си добрины: нето ги пох-
валивай пакъ побече отъ мѣрката,
зашо и дѣйтѣ тїл са укоригелны, а-
ми ако има иѣшо вѣ тѣхъ достой-
но за похваленїе, а ты го похвали-

БАЙ: АКО ЛИ Е Нѣщо достойно за уко-
реніе, а то у дома, и кога съ самы,
глѣдай да го исправляаша.

176. Никоги не може да бѫде по-
стојнио и Здраво прѣателство, а-
ко не бѫдатъ умоветѣ и сердцата
еднакви, и едно на друго прилични:
за това който глѣдашъ че приличатъ
на тебе, тѣхното прѣателство колко
можешъ гони. Ако ли познавашъ самъ
себе че не си толкова добъръ, то тре-
ба и да са синашъ за да сътъ подрѹжа-
вашъ съ похвалыте, и треба да зна-
ешъ, че съ каквото са подрѹжавашъ,
ножда е и ты такъ да станашъ.

177. Най много дотѣгватъ на
человѣка оныя прѣатели, който сма-
трятъ съкоги колкото доврини са и то-

рили на прѣятелъ свой, и като че имъ мѣмрата за това: Защо като има ги думата искоги бѣ очитѣ, това е сѹщо като че ги бѣхъ по глаголата съ тѣхъ добрины. Но трябва разумниѧ, кога отори иѣкое добро иѣкомъ, тогж часъ да го забрава, а кога прїемне иѣкое добро отъ иѣкого, искоги да го помни, и да го има предъ очитѣ си и на умътъ си, и благодари да вѣди.

178. Искай да станешъ прѣятель съ иѣкого безъ заплащанѣ, а не че са надѣешъ да прїемнешъ иѣкое добро отъ него: Защо това е вїнопродавска торговщина.

179. На който са радвашъ, и ги обичашъ, на тѣхъ пакъ сѹщитѣ да

Са сърдешъ, и чакто из тѣхъ да сѫ
смразбашъ, не може да ти бѫде
Здравко и постоянно прѣателство.

180. Не развалай прѣателство
Защо тже по смѣртъ прѣателъ ти,
аки когата мѫре праведно, по
претерпавай, Защо отъ това га поз-
нава че та сбъча отъ чисто сърдце:
ако ли ти думъ иѣкоѣ че тже сбъча,
а кога зважкашъ иѣщо, а той ти
претерпава, тогава го имай за лас-
кателъ, [далг-каличѣа], а не за прѣ-
ателъ.

181. Преди да обишнишъ иѣкого,
мысли довѣрѣ и разсуждавай: ако ли
перво го обишнишъ, ачи послѣ речишъ
да разсуждавашъ, че направишъ Еп-
миленска работа, ако ли сѫ предстишъ

иѣзги отъ пристрѣвкитѣ на иѣкого,
и овѣкнешь когото не требало да овѣ-
чашь, отѣжди единъ таковъ прѣ-
тель, когото глаѣдашь че ѿне се
срамъ на доброто ти имѧ, и имѧ
го като че никакъ го не познавашь.

182. На неблагодаренъ прѣтель
нето добро прави, нето го овѣчай,
ако имашь умъ въ глабата.

183. Недѣй завѣрбъ прѣтелитѣ
си кога испаднатъ: защо това е едно
неблагодарствѣ тorgovshina, сирѣчъ:
като праздны сѫдове, [което думаше
Діогенъ заради Діонисіј мѹчителъ],
да ги отрытваши изъ нозѣтѣ си, на
коинто въ благополучното имъ времѧ
си са подмильвалъ и подобравалъ.

184. Сакакъ са тѣуди, и сако-

ги ищи да придобиешъ пріятелството
на мудрѣтѣ и разумнѣтѣ человѣцы,
а не на болѣрцитѣ, и на който са
радватъ на свѣтовнытѣ сладосты:
защо отъ болѣрцитѣ ѿе имашъ на-
дѣжда да видишъ нѣкое дово отъ
парытѣ имъ, а отъ разумнѣтѣ ѿе
сѧ изучишъ и прокопишъ на добры-
тѣ работы: и пакъ отъ пріятелство-
то на разумнѣтѣ и извраинѣтѣ че-
ловѣцы не токмо ѿе сѧ роди въ серд-
цето ти една голѣма ѹевностъ камъ
добрытѣ работы, ами юще ѿе при-
добиешъ и похвала отъ человѣцитѣ,
защо ѿе сакатъ че си и ти таковъ,
сѧ какви то та глѣдатъ че са поддр-
жавашъ.

183. Недѣлїй става като единъ то-

варъ на прѣателитѣ си, и не имъ до-
сажджай съ чистото си прихождашъ
и поздравляашъ, кето ходи при тѣхъ
безъ времѧ и безъ работа за да не
имъ омръзвиши нѣкакъ и истиниши,
вмѣсто да имъ станашъ твърдъ го-
реши, и много либезни. Помянувай
секоги премудраго Соломона, който
послѣвъ: Да не си вносиши ногата
часто при твоите прѣатели за да го
не отяготиши, и мѣстанашъ вмѣ-
сто прѣатель непрѣатели. Нето гла-
дай на онъя думы, който ти дума
отъ обыкновенна и съхла церемонія,
та да ти сѫчиши че мѣправиши уго-
дио кога мѣ ходиши чисто, макаръ
и ако имашъ иѣщо да мѣ искашь, и-
ли имашъ и да мѣ хоратувашь, за

което много пъти ми си хоратъ-
вали: токмо ако тъ принуждава не-
кој нежда: Защо който виши са виж-
датъ рѣдко по сеѧтъ, съватъ по
желателни и по съчлени, и кога не
смы са видѣли отъ много врема, и
начнемъ да желаемъ едини други, ес-
тественно си е да отивамъ тогиба
по сладки и по радостни.

186. Но Макаръ и да не си съ-
видѣли отъ много врема из прѣлте-
латъ си, пакъ не треба, каквото и-
ма една рѣчъ, да фжранишъ желѣзото
веднажъ, та па да не можешъ лесно
да съ откъснешъ. И защото всако
нещо кога е съ мѣрка, то быва и
най добро и похвално, За това никакъ
да си отидашъ додѣ са ини на прѣл-

ЧЛАВЪ ТИ ІОЩЕ ДА ПОСѢДИШЬ, А НЕ
КОГА ТИ СА НАСЫТИ, И МУ ОМРѢЗИТАХ
ВЕЧЕ ДЖЛГНТѢ И ВЕЗКРАЙНЫТѢ ТВОЙ
ДУМЫ И ПРИКАЗКИ: ЗАЩО ТЫА РАБОТЫ
КАКЪ ДА Е СЕ ДОГНУСАВАТЬ И ОМРѢЗ-
ИВАТЬ НА ЧЕЛОВѢКА. ТОКМО КОГА СИ
ХОРАТУВАТЕ НѢКОГИ ЗА НѢКАКЫ ПОТ-
РЕБНЫ РАБОТЫ, ТОГИКА ТРЕБА ДА СЪ-
ДИШЬ ДОДѢ СИ ИЗДУМАТЕ: ЗАЩО ТОКО
ДА ПРЕСЪЧЕШЬ ИЗВЕДИЖШЬ ХОРАТАЖ,
И ДА СТАНЕШЬ ТАКА БЕЗЪ ВРЕМЯ ДА СИ
ОТИДЕШЬ, СОВСЪМЪ СА ДУМА ГЛУПАВА И
НЕПРИАНЧИА РАБОТА. И АКО ТЖ УМО-
ЛИ ПРѢАТЕЛЪ ТИ ДА ОСТАНЕШЬ И ДА СА
ПРИОБЩИШЬ СЪ НЕГО НА ТРАПЕЗАТА,
ЕГОРИ И ТОВА: ЗАЩО ДА СА СОПРОТИВ-
ЛЯВАШЬ МНОГО НА ПРѢАТЕЛЪ СИ,
ТВЖРДѢ Е БЕЗПЛЧНО, ОСВЕНЬ АКО ТЖ

оттеглъ отъ тоба нѣкомъ по полез-
на и по нѣждна твоя работа.

187. Чисто сердеченъ пріятель и За-
пріятелство достойни са дума не онъ,
които са ублаждава кога мѣхнатъ-
башъ по хатжръ, нето онзи, които
иска да та влачи секоги по болата
си, и кадѣто той ще, но които знае
да са склонава по нѣкойси путь и
камъ твојата нѣжда, и кога го под-
чавашъ и по настанивашъ и ти за-
нѣшо, да та послушва: Защо това
ако не бѫде така, ще си имашъ не
пріятель, ами единъ добжръ ага.

188. Стагірїтскія Філософы Ари-
стотель думат: Защо твой човѣкъ е
добръ За пріятелство, които знае
много неправды да претерплява, кога

и8 праватъ д8гитъ: за това имашъ
потреба отъ терпѣнїе, ако желаешьъ
да имашъ прѣтелітъ съ иѣного, но
ти не треба да терпишъ сенімъ: нето
треба да претерпиашъ на оногода,
кйто та безчестн и х8ли, ако си ра-
зуменъ: но нето пакъ треба токо да
мажаришъ и даса сжрдишъ на прѣ-
телатъ си, защото не съ схѣнилъ
когато та видѣлъ, нацъ защото не
изрекъ много прѣтелки и церомо-
нарки д8мы когато та срѣдишилъ:
зашо це сж лбишъ омразенъ, ако не-
кашь отъ прѣтелатъ си да ти пра-
ви такива просташки и глупавы рабо-
ты, и нето знаишъ съ кой работы сж и-
зворазява и излекава прѣтелството.

189. Като не ти е по болата с-

днъ прѣатель, глаголай да отиначашь
отъ сеbe си прѣателствого мѹ по ма-
ло по мало, и така даго развалашь,
като и той да са неусѣти тврждѣ-
ленио, а не да го престѣчешь изведеніашь,
та ся това да го направиши и враж-
дебенъ на сеbe си: Защо тврждѣ е без-
честно да враждашь на единого че-
ловѣка, ся когото си живѣлъ иѣкога
дрѹжески.

190. Тайнытѣ на твойтѣ прѣа-
тели ся голѣмо вниманїе да ги та-
йашь, и да ги имашь като погребенны
вѣчно въ гардитѣ си: Защо никой ра-
зуменъ неможе да рече че има друго
по честно и по склону иѣщо между
премѹдрытѣ, оскенъ да потаака и да
покрыва человѣка прѣателскитѣ тай-

ны: и пакъ отъ дрѹга страна, ни-
що дрѹго нема по омразно, осевенъ
да открыва и да мѣлка нѣкойси
скрытытъ работы, за който го є
побѣжалъ прѣстолъ мѹ, та мѹ ги
є обадилъ.

191. Глѣдай да не подавашь ти
самъ причинна на прѣстолъ твой
за да ти ігрѣшава: зашо ако мѹ
изленишъ нѣкоги безъ никаква из-
жда кое то є токмо тебѣ полезно,
а не и немѹ, и кое то треба токмо
ти самъ да го знаешь, може нѣ-
какъ да сѧ изложе и да го обади
дрѹгимѹ, и така ще стане то-
ва една причина да сѧ смразите
помеждѹ си, ами си го знай ти
самъ, и глѣдай колко можешъ

КАТО ДА СЖ НЕ РАЗВЪЖДАТЪ ЕРЖИ-
КИТЪ НА ПРІЯТЕЛИСТВОТО.

192. Твърдѣ голѣмытѣ прія-
телства твърдѣ голѣмы вражды
раждатъ на времени: За това сж
алѣрка обичайнѣкого, За да ти бѣ-
ди постоинно и здраво пріятели-
сткото.

193. Ізвѣ кака, защо е твърдѣ
не благодаренъ человѣкъ, който са по-
корява и радва на пріятели си до
когато са надѣче че ще прѣемнѣ отъ не-
го нѣкое добро, а послѣ като го прѣ-
емнѣ, не ще ни да го познава.

194. Бѣгай колко можешъ като
отъ адъ дипѣски отъ едини клевет-
ници и ковладници человѣкъ, който
са мѫчи да сражда който глѣда че са

ОБЫЧАТЪ ПОМЕЖДУ СИ: НЕТО ПРЕІМАЙ
БЕЗЪ РАЗУЖДЕНИЕ КОЙТО ТИ ПРИНОСА
КЛЯВЕТЫ ЗАРАДИ ТВОЙТЪ ПРІЯТЕЛИ.

195. БЖДИ СОСЪ СЕКИГО ДОБРЪ, А
НИКОМУ НЕ ХОРАЧУЕАЙ ПО ХАГЖИХ, СЪ
МАЛЦЫНА СТАКАЙ ПРІЯТЕЛЬ, А СОСЪ
СИЧИТЬ ВЖДИ РАБЕНЪ.

К Р А Т К И И С Т О Р И И

на

оніж който іа поманюватъ въ Христейдіа та.

ЛНТІФОНІ.

Лнтіфоніз въше Еллініз Риторіз, и единиц отъ
двадесяттѣхъ Ритори въ Адниа. Родиця въ Рам-
нусѣ въ Епархіата Адникейска, којто ветхо времѧ
са назоваваше Аттіка. Тойзи Лнтіфоніз былъ наст-
авникъ на прославнаго онаго Філософа Адникей-
скаго, който написа по подробно Исторіята на Адни-
нейтѣ и Мордайтѣ, којто иа ветхо времѧ іа им-
али войска помеждѹ и 27. години: и въ огма-
та книга на ібојата іа Исторіа поманюва із похваление
своего учителя Лнтіфона. Она не были толкова и-
скусеніз Риторіз, но пакъ прїе участіе въ політічес-
китѣ Адникейскии работы: и із ниговыатъ соєвѣтъ
стана и іа учими въ Адниа олигархическіатъ четы-
ресотный соєвѣтъ въ място, димократичеко прав-
леніе. Пожиже 412. години преди Іисуса Христово-
го рождество. Саѣдь него отоано замо 16. рѣчи,

отъ който 12. били изрѣчени предъ Адрианскитѣ
гъданици за гладии и велики работи: а другитѣ
негови рѣчи не дошли до нашия времена, какво-
то и риторическитѣ негови наставления. Думатъ,
чи онъ е первый приложилъ школската прости рито-
рика възь да подготвя къ политическото краснорѣчие.

АРІСТОТЕЛЬ.

Аристотель еаше сънъ Нікомаховъ, а Ніко-
махъ башѣ первый лѣкаръ (хікимъ) на Ма-
кедонската Царъ Амнита. Еаше около 384. го-
дини преди Христовото рождество. Роди сѧ въ Ма-
кедонія въ единъ градъ, който сѧ назоваваше и то-
гъва и дорѣ до днѣсъ Стагира, за това сѧ назо-
ва и Аристотель Стагиритски Філогофъ: но тогъвъ
е билъ градъ великъ, а сега е едно село, и сѧ на-
зовава още Лимніада. Отиде йоше младъ въ Адри-
ана, където бе на него времѧ столицата на сичкитѣ у-
ченїјата, и сѧ училъ 18. години при Платона філо-
софа, който го назоваваше душа на Школата си;
зашто баше много състрадливъ, и имаше голѣмо
прилежание. Испичали толкова голѣма слава, чѣто
Філіпъ Македонскій Царъ го избра за дайкалъ на
сына си Александра, когото училъ патъ години. Но

Аѣ са вѣрна пакъ въ Адриа, и тамо сѣде та предава Риторическо и філософико ученїе сѧ голѣма слава. Най посатѣ рекоха иѣкайки чи на вѣрвалъ право Блаженскитѣ богоини, за кое то са упложи Аристотель да не убѣлатѣ и него Адрианитѣ, каквото учила и Сократа філософа, и покъгма отъ Адриа, та отиде въ Халкѣда градъ, и тамо умре. Написа през жиботата си много споминѣта, но по многото са изгубени.

Тойзи філософъ дѣто сѣдиаше и дѣтоса запраше дѣлаше секоги и на прѣдтечите си и на учениците си, защо очитѣ прѣематъ сѣстваниата и гаѣданѣто отъ въздухата, които е сколо тѣхъ, а дышата прѣема сѣствания отъ наѣнитѣ. И пакъ дѣлаше: коренинѣ на ученіето га горчици, а плодатъ мѣ е сладонъ. Дѣлаше юще, защо три работы трева да има, които иска да са наѣчи: първо, да има острѣомѣ: второ, да има отъ кого да са наѣчи: трето, да има прнатѣжаніе за да га учи. Пепътиха го: по какво га разпознаватъ ученинѣ отъ неученитѣ; а той отвѣща: по кое то га разпознаватъ живытѣ отъ мертвѣтѣ. Дѣлаше: защо по почтени са онѣ родители. Които га изучили дѣцата си, отъ онѣ, които ги токмо родили: защо тий имѣ га дали токмо животъ, а онѣ имѣ га дали добра

животъ. Попытала го: какъ можатъ да прокопватъ въ Школата ученициятъ; а онъ отвѣща: ако гладватъ да престигнатъ по горнътъ, а не чакатъ по долнътъ. Попыта го иѣкой си: какво нѣшо въ прѣтель; а той рече: една душа да живѣе въ дѣтъ тѣла.

АСТИДАМАСЪ.

Астидамасъ вѣше отъ Адниа Стіхоторецъ Трагодіески, и единолѣтенъ со съ Иократа Ритора: и тойъ е старъ. А другъ Астидамасъ имъ, който ед назовача младъй, и е сынъ на стараго Астидамаса, и той Трагодіески Стіхоторецъ, по за старыатъ остана една рѣчъ да са думы: »Хвалиши се ѿ си, както са е хвалили едно времѧ Астидамасъ.«

ГАНИМІДЪ.

Ганимідъ вѣше отъ Фригіа, сынъ Троовъ, юноша много прекрасенъ, и тѣлѣдѣ обычаши да са кичи. Единъ путь като ходаше ю лобъ, Дій еллинскій богъ го замѣри на една груа, комто са назоваваше Іда, и са престори на Орелъ, и го граби же го везнесе на небето, и го направи да мѣди вѣночерица. Но това е басня еллинска, ами ка-

квото га видда, другъ иѣкойси го завлече на иѣкадѣ, дѣто га не чѣн не видѣ, а таа работа да-де причинна да направатъ такава една бага зара-ди утѣшенїе на родителите му.

ДІОГЕНЪ.

Діогенъ баше Кинічески філософъ: а Кинічес-китѣ філософи вѣхъ между елините такива, как-внто ий на днешниятъ денъ назовавамъ йшкитѣ: Защо живѣха животъ прикоренъ, и показваха какъ съѣтствиетѣ работы голѣмо уничиженїе, и не ца-ха да иматъ иницио на тойзи съѣтѣ. Отечество то Діогеново баше Сінапъ, баща му баше сарифинъ, и га назоваваше Ікесий: и защото направиша калпакъ пары, испадиша ги и двойцата съ безчестіе отъ с-течеството имъ, и Діогенъ отиде въ Бдина. И по-неже намѣри тамо Антидена Киніческаго філософа, чи учаше. Защо триба человѣкъ да живѣе само съ съѣждните естествени потреби, безъ който не мог-же, и да уничижава синкитѣ сладости и ласко-сти съѣтствии, толж часъ га пристали при него, и му стана ученикъ, и толкова много прокопга на това житіе, дѣто заминна и самыатъ ги даскалъ. Баше много остроумицъ, и твърдѣ много готовъ да да-

де отвѣтъ на члобѣка за каквото го попыта, и
за како друго нещо. Не причиташе за нищо ието
богатство, ието глава, ието благородие, и живѣаше
въ единъ кюпъ, и го таркалаше отъ място на място
дѣто му ариаше. Иемаше друго нищо, токмо ед-
ни дисаги, единъ криникъ, и едно кътле джреене,
съ което плаше вода: но и него събъни та го зафлу-
ли, като видѣ единого спасения чи ги соедини рѣ-
цѣтъ, и пя вода този шепъ. Баше наий чуденъ отъ
сичките Винички философи. Поживѣ 90. години,
430, преди Христовото рождество.

Тойзи философъ запали фенеръ погредъ плад-
не, и ходаше по торжеството на панагиата, и дъ-
маше члобѣка трака. Дъмаш, защо болречъ не-
учава мазда на една сеца този златна вълна. По-
пытаха го: кой зъбръ наий залѣхани; а той отвѣ-
ща: отъ днътъ, къдетоника: (мозевирин) : а отъ
петомнътъ, ласката (даракчий). Дъматъ И-
торицътъ, защо великий Александъ Македонскій ка-
то видѣлъ Діогена и са разговорилъ съ него, рекълъ:
ако не вѣхъ билъ Александъ, никакъ да сѫмъ Ді-
огенъ. Дъмашъ пакъ Діогенъ, защо ученіето на ма-
дьтъ е цѣломудрие, а на старытъ утѣшеніе, а на
тремесътъ болѣство, а на болѣрътъ украшеніе.
Нѣкойти ли рече чи е дѣзъ, а той отвѣща: не сѫмъ

аудз, ами ѿмъжан не е подовеял па вашната. И други иѣкоки лошавъ мѣ га прегъжал чи е сиромаѣ, а онъ отвѣталъ: не знаѣ да гдѣ обекни иѣкого да сиромаша, но да лошавина синозына. Като видѣлъ едно момче чи сї зачеркало отъ грамъ, рекълъ имъ: не бойся чадо, такана б ведатъ на добрината.

ДІОНІСІЙ МУЧІТЕЛЬ.

Десйца вѣка па това имѧ: единїд га назованше Старый Діонисий, който баше сънкъ Ермократовъ, и отъ малакъ и сиромаѣ возвезе на тоинъ высокій стапень та стана мучитель Сиракузийскій, и царова гаиз. А вторымъ га назовака Малый Діонисий, който баше сънкъ на вышереченнаго Діонисія, и баше наследникъ на каша си, сирѣчъ: па стараго Діонисія: но поілѣ испадна отъ царството, и отиде въ Кориндъ тѣ стана даскалъ да учї мисачето. А мучители га изсвакаха, не чи лужаха хората, наи вѣха лошави, ами защото вѣха царе самовластни, и владѣлауд по гноата си вола: а па вѣкото времѧ който баше таковъ самовластни царь, макаръ и да баше докръ, приз мучитель га думашъ.

Тойзи малкіѧ Діонісій баще ученикъ Платоновъ, и като мъ рече иѣкоинъ: каквота ползова Платонъ и філософіата мъ; онъ отвѣща: да можа да терпѣлъ лѣсно толкова голѣмо отъ царство то испадванѣ. И такъ като го попытаха: зашо баща мъ, макаръ да вѣши си ромаѫхъ и прозъ человѣка, стана Царь: а той като вѣши царски ѿни, и имаше царство на рацѣтѣ ии, какъ го изгуби; отвѣща: мой баща мнъ предаде царството, но не мнъ предаде и сподѣчието.

ЕПІМІДЕЙ.

Епімідей баще єдинъ отъ еллинскитѣ бого-
ве: по понеже е и мѣ безъ полза да пишемъ тѣ-
ка пространно това баснословіе, обављамъ са-
мо толкова, колкото е намѣ потребно. Еллински-
тѣ Стїхотоворцы пишатъ, чи вѣха двойца братіѧ:
и єдинѣа са назовакаше Промидей, а другіѧ Епіми-
дей. Промидей са толкува по болгарски: промыслен-
никъ, проразѣдникъ, или проразѣждали и проразѣ-
мѣвали, и таковъ баще Промидей: промышлали
и проразѣждали како иѣщо преди да начне даго
важше, и проразѣмѣвали: така работа дѣшией из-
ѣзи крај, и каквото премѣдръ изобрѣте много

Художества, (заняты), и ги окади на чловѣцътъ.

Томъ е подобенъ единъ разуменъ чловѣкъ, който така работи преди да ѡ започне, мысли добре и предразсѫждава каква ѿе да стане, и каква ѿе и вълде сътената. И понеже върше съ разумъ сънчкитъ си работи, не земрива, или и помалко земрива. Того ради за единъ такъвъ кажати чловѣциътъ, какъ той чловѣкъ върши Промидиева работа.

Я Епимидей съ толкува: поглъ разумедали, разумѣвали, мысли: и таковъ баше Епимидей: не праваше като братата си, а ми се на спаки. Перво направаше едно нещо, ачи поглъ мыслише, разумедаваше, и познаваше добрѣ, чи е злѣ становило.

На тогова е подобенъ единъ людъ и безуменъ чловѣкъ, който никоги не мысли отъ по напредъ ѿе да прави, ами кога извѣрши иѣкоя работи, тогнали мысли, и познава каква е станала, и разумѣва добрѣ, чи е злѣ становила, и злѣ се направилъ, и са кас (пишманъ) защо ѡ е направилъ: защо кой да е, кога исперкомъ не мысли, та земрива. За това праведно думатъ, какъ той чловѣкъ направилъ Епимидиевъ работа. и расказанието (пишманка) е сънъ на Епимидеа.

ВИНОНЪ.

Винонъ баше отъ Киприйскаго острова (Къбресъ-адасъ) отъ единъ градъ, който га назоваваше Киттіонъ, за това га и Киттіоницъ назовава. Перво баше търговецъ, а по-лѣтъ стана философъ: защо като ст҃уждаше ведиже съ натоваренъ корабъ въ Адриана, на ирай лѣманата га потопи корабъ му, и изгуби всичкото си имѣніе. Баше тогиба на 32. години. Но оихъ никакъ га не скорбя за това, али тѣтакъ га предаде на философско ученіе, и до толкова прокопе, дѣто започна да учи съ дерзновеніе и съ голѣма глава на иѣкое лице въ Адриана, което га назоваваше Стед, и отъ това га назоваваха ученіцъ му Стойчески философи. Адрианитѣ го наимаха на голѣма почесть, и толкова за вѣренъ, дѣто му предаваха ключовыть отъ общото сокровище. Толкова много му работаше главата, дѣто царѣтѣ на нова времѧ прихождаха отъ далечъ за да го видятъ, и да му чѣмъ ученито. Учаше читокмо една докродѣтель е добро въ човѣцътѣ, и токмо злодѣяніето е зло, а другитѣ свѣтски работи, каквото багатство, да речемъ, слава, и други такива, нето лошащи, нето добри: и какъ крайното благополучие на човѣка

да живе почитено и добродѣтено. Умире пре-
старелъ на 98. години, и го погребаха въднани-
тѣ склонно. и заради голѣмото му ученіе, и заради
неговата добродѣтель, направааха му образatz, и го
воздвигнаха на едно почитено място, за да му
възде въвѣчна памѧть. Поживѣ преди Христо 296.
години.

Тойзи философъ, когато искажи ги харчили
безъ лукра параштѣ и по лошавы работи, а пог-
лѣ са оправдавали, и дѣмали: иной харчникъ, за-
щото много ималъ, онци имъ отвѣшили: отъ исти-
на вѣй щете да простите и позарытѣ, кога напра-
ватъ житѣтата солени, ако речете че ималъ много-
го голямъ. Когато едно момиче по много блѣфло,
а по малко тавшадо кога гъ почаватъ, Виновъ му
рече: О юноше! за това имамъ дѣлъ уши, а една
уста, за да чувамъ по много, а да дѣмамъ по
малко. И такъ когато ученика му Аристотъ хора-
твувалъ много дѣмы неразумни, и искажи преддер-
жанъ и безграмъни, рече му: не е возможно да не
е билъ твой баща ти когато тае родилъ.

ФЕМІСТІЙ.

Фемістій философъ са роди въ едно гено на

Пафлагонийската страна: научната філософіята отъ
еволтъ ги баща Евгеніј, и стана израidenъ філо-
софъ, за кое то испичали го въмъ глава: и макаръ
да баше Блажениц, но великий Феодогий Греческий
царь тъгъ въздаваше голѣмы почесть заради добродѣ-
телиото тъгъ житіе, и заради ученіето тъгъ, и го на-
прави въ пархъ щареградскій. Написа слова различни,
отъ който едно пише за прѣателство, кое то тъка
въ Христоидіята га поманувва. Близо до 400. го-
дини слѣдъ Христа баше.

ІСОКРАТЪ.

Ісократъ га роди въ славниятъ на всѣхъ вре-
ма градъ Атина 400. години преди Христо. Бла-
ше ученикъ Продіковъ, Пидагоровъ, и Георгіевъ, и
стана учителъ израidenъ и пресладокъ на Риторич-
кото ученіе. Написа и слова различни, отъ който ед-
но пише камъ иѣкого ги Дімоніка, въ кое то по-
чава израидны и многоголезни поученіята, въ него
главо поманувва и за прѣателство.

ОМИРЪ.

Омиръ верховный и израидѣйшій отъ гицки-

тѣ стихотворцы еллинскій, дѣто не то га е родилъ,
нето ще сѧ роди другъ таковъ, който е положилъ
основаніе и темель на Стихотвореніето, отечество-
то мъ не е извѣстно: седемъ градове га прѣпиратъ,
и искатъ да угвоаутъ рожденіето мъ, но отъ тѣхъ
Ізмиръ га вижда чи има най голѣма правда. Я по-
кое времѣнѣ е живѣтъ, и то не е знайно на здраво:
но по разсѣданітѣ испытатели думатъ чи е бывъ
коло 1000. години прѣди Христо. Написалъ е двѣ
прѣчудны книги, който га назоваватъ Ілїада, и О-
диссія: Ілїадата описва Троадското пребватіе. Такъ
кинга великий Александъръ А имаше секоги при гла-
вата ги, и когато пребѣгъ Персидското царство, и
гичкото гробище на Даріа Царя, понеже га напи-
ри въ гробището мъ и една чудна санджчка, ко-
гато гичкитѣ съ чудаха какво нѣщо е достойно
да га тѣрни въ немъ, Александъръ рече: чи нищо не
е достойно, освенъ Омирската книга Ілїада. На тол-
кова голѣма почестъ А имаше! А Одиссія описва
Одиссейското завлѫженіе, дѣто е ходилъ та сѧ въ
губилъ 10. години подиръ като га пребѣгъ Троада.
И двѣтѣ тѣа книги и дорѹ до днесъ га предаватъ
по гичкитѣ Школи Гречески съ голѣма глава, и съ
нейказанна похвала камъ Сочинителътъ имъ Омиръ.

ПАУЕЛЪ.

Свѧтъ Апостолъ Павелъ баше іерейни ро-
домъ отъ племѧто Еніаминско, сынъ Фарінейски,
ученикъ Гамаліїловъ, и твърдѣ много и кѹсъ на
законатъ Мойсеевъ, и на єллинскѣята азыка докол-
но прокопана. Отечество то баше Тарсъ. И по-
меже имаше голѣма рѣкость кѫмъ законатъ Мой-
сеевъ, много здѣши праваше на който вѣрваха въ
Христъ, и скорбь не мала наношаше на церквата Божіѧ.
Съ негоово изволеніе убиша га каменіи свѧтаго
Архідакона Стефана. Единъ путь като зѣкъ писма
и поклоніе отъ Архіерейтѣ и отъ Старцытѣ Іеру-
салямистѣ да отиде въ Дамаскъ (Шамъ), и
коликото намѣри тамо Христіаны, да ги доведе тѣж-
заны въ Іерусалимъ, на путьта мѣ са леви Іисѹсъ
Христосъ посредъ плади, и отъ ієръстлииата Христо-
вова ослѣпѣ и издаѣтѣ си очи, и чѣгъгласъ, кой-
то мѣ поклониша да престане отъ това роненіе,
защо е лжично да га захваща човѣка сѹсъ Бога:
но да отиде въ Дамаскъ, и тамо ѿже га научи неко-
ко треба да правен. И така гу водиша за рѣката
дорѣ отидоха въ Дамаскъ, и тамо га научи Христіанската
вѣра отъ Апостола Іаннія, и като га
кургти, толъ чага пограбда, и отъ тогиша стана на

Иисус Христо съвсем независи: защо честаби отиде
на съборатъ еврейский, и начна да учи Абно и да
проповеда. Иисус Христо, какъ е Сынъ Божий. И
отъ неговата любовь са распали толкова, дѣто фан-
ти да тича като кръзатъ подъ небето, и тичаше
отъ място на място, по Асия, по Европа, по Зла-
падъ, и по Полудие, и нигде не съж запираше, а
ми се ходаше безъ почиванѣ да проповеда Христо-
твото име, каквото пише пространно въ Дѣянія-
Апостолски, и самъ онъ облекла съ свойтѣ
си посланія. Чапица 14. Посланія, който са че-
татъ на всакий денъ въ Църква, и въ тѣхъ нез-
ависи въгокиатъ свой разумъ, и беззбрънти от-
кроеніата, който мъ Богъ откри, и големата
премудростъ коато мъ са даде отъ Бога. Послѣ,
като направи своата честа като една върхъ, и а-
зыкатъ си по свѣтланъ отъ служицето, съ когото
проездѣти синкіатъ свѣтъ, пай напоконъ исполн
ското съзвѣздное дѣло, и съ сконча мъченнически:
защо Неронъ Кесарь Римский, който преди една го-
дина беше разпали Апостола Петра въ Римъ, той
пакъ на годината въ толъ свѣтъ Градъ Римъ, и
по това свѣтъто времѧ посѣче и Павла Апостола,
и положида тѣлото мъ при Апостолъ Петровото тѣло.

ПЛАТОНЪ.

Платонъ філософъ са роди въ Адниа отъ главны и богаты родители 450. години преди Христо. Неговыа отецъ са назоваваше Аристонъ, а онъ са назоваваше перво Аристоклей, а послѣ са назова Платонъ. стана ученикъ на Сократа філософа, при когото са учи 8. години, и баше единъ отъ найблагодарнѣштѣ и благодарнѣштѣ мѣсѧцъ ученици. Направи една Школа не твърдѣ далечъ отъ Адниа, къмъ са назоваваше Платонова Академіа, а отъ нея са назовала ученицъ мѣсѧцъ Академійски філософи, и бзъ нея предаваше філософското си учение. Написа си голѣма сладостъ много споменіјата, въ който обявлява добротѣтелното учение на гоалътъ си Даскалъ Сократа. Въ тѣхъ пише какъ е единъ Богъ безсмертенъ и предвѣченъ, и какъ душата човѣческа е безсмертна, и каква должностъ има човѣкъ камъ Бога, и камъ другитѣ работи Божи и човѣчески. Умире пристарѣлъ, а по живѣ 81. година. Когато приближи времѣ да умире, похваливаше и благодареше ангелътъ си и щастіето си перво, защото станжалъ човѣкъ, а не безсловенъ звѣрь второ, защото станжалъ едакинъ, а не варваръ троище при тѣлъ, защото са га ѿчилъ рїжденето мѣсѧцъ на

Сократовиѣ години. Думаше, защо добрыти че-
ловѣци нематъ потреба да живѣатъ длгъ жи-
вотъ, али главенъ и добродѣтелиѧ, за да оста-
ватъ имъ безсмертно. Повчаваше, кога га пресмы-
вамы на другитѣ, да обржшамы умътъ и мысътъ
наша къмъ себе ги, и да гаѣдамы да не бѫдемъ
и нѣй виновати на онъя лошавы работы, за кой-
то га пресмывамы на другитѣ: защо самоюбіето
наше много погрѣшии покръка, и не ны сстаба да
познаемъ себе ги, а найпаче помрачава философия,
който побече окъча да съ пресмъва на другитѣ.
Единъ путь като сѣдаше на единъ разговоръ между
други мнозина, защето Аристиденъ неговътъ то-
ченикъ хоратъба май пространно, Платонъ му ре-
че: незнаешъ ли, О Аристидене! чи на хората тъкъ-
ата е не който хоратъба, али който глава.

ПУТАГОРЪ.

Путагоровото отечество баше Самосъ (Съ-
амъ-адасъ). Родиса мало иѣщо по доло отъ
700. години преди Христо. Тойзи имѣниитъ и
преславниятъ мужъ като чѣ единъ путь единого фило-
софа, който хоратъваше заради душата, чи е бе-
смъртна, отъ него чакъ га үажден отъ една голѣма

любовь къмъ философіята, и съѣзди разглаголи говорѣмъ
за неѧ. Затова отиде въ Египетъ, и въ Финикія,
и въ Халдейската страна, и дорѣ до Индія, за да
са разглаголи съ различни мудры чеовѣци, и да го-
бере богатство отъ тѣхната премудрость. Имаше
голѣмо прилежаніе най напредъ отъ сичко друго да
изправи сердцата и умогетъ чеовѣчески, и живѣ-
аше единъ животъ отъ истинна ашкитийски, съ кой-
то можаше да бѫде на свойтѣ си ученици образъ
на добротѣтелното житіе. Училището му баше въ
Італія на сюда страна, којто на днешніятъ денъ
са назовака Неаполитанско царство, а тоги влага на-
зовавше Белика Блаада.

При другите му поученіета, съ който познаваше
чеовѣцътъ, вѣха и тѣа: плѣзъ враждебны
работы има, отъ който чеовѣцътъ треба да га
пазатъ, и да ги боратъ: болестътъ тѣлесна, нез-
ченіето, плотскитъ страсти, домовнотъ несогласі-
ета, и дѣто единратъ глава градокетъ вр҃хъ благ-
тиеднъ. Богогловіето му баше много изрядно:
Зашо учаše, чи е единъ Богъ създатель на сичкитъ
вещи, и единъ предвѣчникъ и бесенленъ духъ, безстра-
стенъ, и невидимъ, дѣто токмо тогъ умъ га разъ-
мака. За тока, думаше, треба да станемъ подоб-
ни на Бога съ познаніето на истинната: а за да

ПОСТИГНЕМЪ ТОВА НЕТННОЕ ПОЗНАНИЕ, ТРІБА ДА ГО МИ-
КАМЪ СЪ ЕДНА ЧИСТА И БЕЗСТРАСТНА ДУША.

СОЛОМОНЪ.

Соломонъ бѧшъ сынъ Давідовъ отъ племѧ-
то Іудово. Саѣдъ смертъта Давідова возлѣде на
престолатъ царскій, и га ѿцарнъ надъ синкнѣ Іс-
райлатанъ. И една ношь като спаše, ѿнъ мѹ га Богъ
на сѫщатъ, и лѹ рече: искаи отмене каквото ѿишъ
и лзкъ ще ти го дамъ. А Соломонъ смыслникъ мла-
достътъ и глѹпостътъ си, и га помолилъ Богу да
му даде премудрость и разумъ за да управлява
царството си премудро и разумно. Богъ му отвѣ-
щалъ: защото си предпочелъ премудрость, а не бого-
тъство, и други временны добрини, ша та направъ
не токмо наий премудръ отъ синкнѣ царіе, али и наий
богатъ и наий силенъ: и ако увардиши вѣрио мойтъ
заповѣди, ще живѣешъ много времѧ на толъ сѣтъ.
За това Соломонъ станжалъ тоакова премудръ, що-
то никой не бывалъ като него нето по преди, нето саѣдъ
ниго ще бѫде. Послѣ Соломонъ изздалъ Богу пре-
чуднишатъ онзи храмъ, и го покрылъ до нѣгда всхъ
злато. Баше златъ жертвенника, и имаше 10. квѣ-
щинци златни, и по многото сѫдѣе на храмата

были златны и напрахни отъ многощини и изы-
вашн. Поглѣ внеслахъ въ него Ківотатъ Божій, въ
които были двѣтъ плачи, на които были написаны
Вакона Божій, и обвѣтилъ храматъ, и направилъ
праздникъ седмодневный гося синкіята народъ Іера-
пастій, и са помолилъ Богъ за да са вси въ не-
го храми, и да мѣ чува молитвата кога мѣ са
моли въ него. Богъ мѣ са авнах и второ, и мѣ ка-
здалъ чи мѣ училилъ молитвата, и мѣ заржчалъ
пакъ да ћади вѣренъ, и да мѣ уварди заповѣди-
тѣ. Напоконъ Соломонъ направилъ єдны палаты
за сиве си, и други за жената си. Са ћѣдь това по-
казала голѣмо прилаганїе за да возрасти и умно-
жи торговіја въ царството си, којто толкова
много са умножила, и въ добро пройзшла, дѣто
греброто и златото било въ Іерусалимъ общо като
каменитѣ по землата. Нарѣдилъ царскитѣ и па-
латнитѣ си работы въ такова єдно чудно благо-
чинїе, што главата мѣ са разчвла по ѕинчика гѣтъ.
И са возвеличи Соломонъ повече отъ синкитѣ ца-
ре на землата са богатство и глава, и синкитѣ
царе нифлаха да го видятъ, и да мѣ чулатъ премѣ-
дростътъ, којто мѣ даде Богъ, и мѣ приносахъ
дарбы различни на всяка година.

Но нај напоконъ Соломонъ на старинатъ

и оттожи отъ правыатъ путь, зашото баше обыкнвалъ твърдъ много женытъ, който гъ направиша да зъбрали събата должностъ камто Бога. Имаше 700. жены съжи, а 300. наложници, и зашото баше ги зъбрали отъ оныя Азыцы, който не еж и требиша отъ землята обѣтоканила, макаръ и да баше повелѣзъ Богъ Абно да не знаматъ женъ отъ тѣхъ Азыцы, за това оныя жени, каквото идолопоклончанки, предъмаха Соломона да направи иѣкоини храмове и на тѣхънитъ богове: а онъ въ толкова голѣмо нечувствиѣ достигна, шото не токмо ги поставша, а и пиние и жертва на тѣхънитъ богове зада имъ направи волата. Тогика Богъ оставилъ Соломона, и подигна врѣхъ него много браждевици. Іоще подиризъ това прозоди Богъ единъ Пророкъ при единъ младъ момакъ, който га назоваваше Іеровоамъ, и баше съвѣтъ Соломоновъ, и пророка нагѣче на 12. парцалѣ дрехата ги, и рече на Іеровоамъ: земни отъ тая дрехъ десеттѣхъ парцала: тана Богъ ще да разклюе царството Соломоново, и тѣсъ да възьда десеттѣхъ племята, а двѣтѣ остана на сънжата Соломонови зарали Давидъ неговыатъ отецъ.

Напоконъ Богъ пакъ и третій путь га дзи на Соломона, но не за друго, ами токмо да уко-

ри неговото неизадарствие, и да му изаен чи е раздѣлан за царството му, и какъ това ще биде съдът на неговата смърть, и останът на неговите сънци дѣтѣ племъта, Іудското, и Емануилово то, и то заради хатжатъ Давидовъ неговът отецъ. Соломонъ като съзнател напомни, че Пророка обѣщалъ дѣлъ отъ царството на Іеродоламъ, прокоди да го уловятъ и да го убъдятъ. Но Іеродоламъ побѣгна въ Бгупетъ, и не съзира до ръкъ не умре Соломонъ. И така Соломонъ подиръ малко време умира. Пророка надежда синътъ Ерандътанъ 40. години, а пребаря Христовото рождество съсъ 1000. години. Написа книга за синъта дължеса и за гичките траки, и за синътъ добни тацы. Написа и книги, които са надеваватъ Пручни Соломонови.

СІРДХЪ.

Енната, която са надевава ко бетхатъ Задѣтъ Сірдхоза премъдростъ, не я е писала той-ви сънъ Сірдхъ, али Іасъхъ, и чети по надсъз да разумѣешъ.

Инъсъ саше сънъ Сірдхоза, а бионъ Іисъсоъ, защо и дѣдо му са надеваваши Інъсъ. Той-

Зн Інгіз е лінгго посаѣдіев, гадъ когато оти-
доха Еврітѣ въ пленѣніе въ ілѣдъ возвращеністо
нимъ отъ Бавулона, и мога да рече че баше най
найсконѣ отъ синкнитѣ Пророцы. Неговыя дѣдѣ
Інгіз, каквото и тойзи младыш Інгіз скідѣтел-
ствка, баше трудолюбивъ мъжъ, и между Еврі-
тѣ най разъмни, който не текмо преди него кой-
то вѣхъ мудры человѣцы говора синкнитѣ имъ раз-
ъмы отговоры, и кой какво добро баше реках,
ами и сихъ самъ неговы и низречь поданы съ разъмъ
и съ премъдростъ. И понеже таѧ книга, којто єа
назовака Премъдрость Сірахова, первыя Інгіз, и
остави говорана и совершили когато са пристави,
Сірахъ памъ сынъ мъ ж пріе поднѣръ него, и ж ос-
тави и онъ на неговыатъ си сынъ Інгіза. Погаѣ
маліа тойзи Інгіз като мъ падна на рацѣтѣ, со-
бра же, и ж сочники на едно, и нарѣди добрѣ, и
а назовака Сірахова, и съ това имъ соедини и не-
говото, и отеческото, и дѣдовото си. А премъ-
дростъ ж нарече за да подкани читателатъ съ то-
ва имъ по съ голѣма сладость сердечна да ж че-
те и преговаря. Има написаны въ неѣ книга дъ-
мы разъмы, гатанки, притчи, и иѣкоинъ кетхи
Боголюбѣзны Исторій заради иѣкоинъ человѣцы,
който благозгодиша на Бога, има бо же молитва

и славоглавіе негово. И пакъ пише на каквѣ благодѣяніета сподоби Богъ даходитъ Іерайлскій, и въ каквѣ здании наполни тѣхъштѣ враждебинцы. Подобникъ и подражатель Соломоновъ стана чойзъ Гнеса, и не сѧ похудан по долѣ отъ него и заради премудростыта, и заради ученикъ то, зашто отъ истина линого учанъ баше и сѧ называваше.

СОКРАТЪ.

Сократъ пречудный Філософъ Фаллінскій, и глава наядъ ичкитѣ ветхи Філософи, родисѧ въ Адニア 469. Години преди Христо. Баща мъ га называваше Софронікъ, а Майка мъ Пачнгерета. Научиша перво Башинкото ги художество (занамъ), което баше да дѣлатъ Камени и да праватъ Идоли, и ба това дѣло Сократъ полина мало времѧ. Погасъ стави това, и сѧ предадъ на Філософско ученикъ, и въ него показа голѣмо прилаѣженіе: на тока мъ вѣха Даискали Яр҃елай и Яндо-горъ Філософи. И сльѣть Філософіата га изучи и Риторика, Музыкія, Мадиматика, и Шйтіка (Стіхотвореніе). Между тоба погасъ на Отечество то сѧ голѣма рѣкность, и не токмо на войска ходи и иначество показа, ами стаба и единъ отъ

Съдинци ѝ Адриански. И въ него времѧ понеже о-
владаваха 30. Мъчители въ Адриа, и изкараха безъ
четъ Человѣци въ гоѓемо бѣзчеловѣче, Сократъ
нинь стоял на грѣща за линого работы неправедны.
И единъ путь като мъж повелѣха да отиде и ёгдѣ
да улови иѣкокии Человѣци за да ги погубатъ,
они никакъ ги не послуша, али отиде право въ
Клещата си, макаръ и да знаеше че щата и него
да погубатъ за това преглаваше. И не каше воз-
можно да избегне отъ това: защо макаръ и да
претерпѣха това онъмъ Мъчители заради докрѣдѣ-
телното мъжтѣ, но посѧ щаха да го совершатъ,
ако не вѣбра испаднали отъ това мъчителство.

Напеконъ този островъмѣсто и нѣкъ добро-
дѣтелиото ги житѣ можаше да восприеме первы-
тѣ достойнства въ Градъта Адриански, но онъ
самоволно га оставилъ отъ достойнства и почети,
за да сѧ предаде го всѣмъ въ философско прилож-
нїе, а най паче въ правовчелана Философія, кој-
то учи токмо една истинна и основателна добро-
дѣтель, въ којто и онъ този синкото и въ сердце єа
вдаде. Баше толкова сладкорѣчие, да то лесно
можаше да преклони генито на каквото щаشه: но
онъ никоги не употреби своето островъмѣсто въ дру-
го, огъвъ да управи гвойтѣ согражданы кѫмъ

добротеъ. Имаше мысль ѿмѣренна, чакъ чисти,
 каша цѣломѣдръ, благочиненіз, терпѣлиев. и си-
 мѣтъ добротѣтъ вѣхъ въ него като постѣны.
 Онъ думаше сегоги че това токмо знае, какъ ни-
 шо незнае: за това и праведно га рече едно про-
 рочество заради него, че Сократъ е най пре-
 мудръ отъ синкнитѣ Человѣцы. Думаше,
 че най голѣмо зло е на чловѣка незченіето,
 а богатството и величествата га источникъ на син-
 книтѣ злни. На ученицъти поражаше да иматъ
 три работы: спѣчъ, премудростъ, грамъ, и молча-
 ніе. Думаше на тѣхъ, защо добрыя прѣатеъ е на
 чловѣка едно голѣмо сокровище. Когато хоратъ-
 ваше за единицъ голамецъ, който баше похарчил
 много пары за да ги напади голѣмы Палати, а
 не баше похарчил ищо за да сѫ научи иѣкое до-
 бро, думаше: защо отъ вреда га стекоха Человѣ-
 цы за да видатъ Палатитѣ мѣ; но никой не по-
 мисли да види него сѣнѣтъ, спѣчъ: голамецата.
 Чудаше сѧ на оныхъ, който правдуха Чловѣцы отъ
 камени, и показваха голѣмо принадлежаніе да напра-
 ватъ каменатъ тѣждѣ принадлежаніе на чловѣка, а
 чловѣцитѣ не сѧ трудлуха за да не сѧ подови
 на каменкатъ. Подканаше младытѣ да га оглѣд-
 ватъ часто въ Оглѣдало, и който га хѣбавъ, да

пралѣжакатъ да станатъ достойни за хъбостита
и: а кѣто еа грози, да гаѣдатъ да и покры-
ятъ гроботатъ съ прокоміята си. Обыкналихъ бѣ-
ше да думи и това, зашо Человѣцъ съ обычата
да испинватъ обрадатъ си на Икона, и ищатъ та-
жъ Икона да мѣза на тѣхъ по конецъ, а немѣтъ
пралѣжаніе да станатъ и тѣй подобни на Бога,
на когото еа гами оны Икона: и на всѧкій день
украшаватъ тѣлото си предъ Оглѣдалото, а ини-
коги не помышляти да украсатъ дишнѣтъ си съ
добра работы.

Тейзъ пречудный и най добродѣтельный
Філософъ колкото бѣше добра и кротакъ, тоако-
ва бѣше Жената мѣа лошака и заомъчна: зашо
друга работа немѣше. ами отъ зарантъ до вчер-
тъ токмо да мѣа кара и да го злодоен. За
това като го попытаха нѣкойни какъ може да я
терпи; онъ отвѣща така: зашо лошаката Жена е
подобна на единъ Акоглавъ Конь: но каквото ко-
га съвикне единъ Человѣка да ѻзде на единъ та-
ковъ Конь и да мѣа навъза легно, сичкитѣ други
Коне са виждатъ на него добри и кротки: така
и азъ като живѣа съсъ Зандіпа, сичкитѣ други
Человѣци ми са виждатъ се добри и кротки.

На тозъ премудръ мѣжъ е должна Еалат.

да нај много ъзарди голѣмата си глава и за го-
лѣмото и прогаѣшенїе. Ученици и гоокы вѣха нај
премѣдрѣтѣ и пречѣднѣтѣ юнациа Блладскии, ги-
рѣчи: Іаковіада, Зенофонъ, Платонъ, и друѓи
много.

Ио голѣмнѣтѣ мѣ добрини, който показа-
кожи скойтѣ соотечници, и пречѣдните мѣ даро-
ваніата, който имаше вѣ себѣ ии, неможиха да го
избавати отъ завистта, и отъ човѣческото о-
клеветанїе; и защото онъ са прѣмыкаше на Блани-
ското многобожїе, и не прѣимаше тѣхните бого-
ве, али вѣрваше токмо едного Бога, за това
иѣкоини Аиута и Шелитѣ го оклеветиха (накодад-
иха) предъ Судилиштето каквото нечестивъ и без-
сожникъ, и предъмаха г҃дкицитѣ да го осудятъ
на смртъ, којто и претерпѣ изъ голѣмо юначес-
тво, гирѣчи: вѣзъ да покаже иѣканавъ страхъ, и-
ли иѣкакво малодушїе, 400. Години преди Христо.
И когато доиде единица та мѣ рече: О Сократе!
осудиха та единицнитѣ на смртъ, онъ отвѣща:
и тѣхъ ги е осудило естество. И понеже доиде
вѣ темницата Жената мѣ, којто плачаше и дѣ-
лаше: Неправедно та осудиха, онъ отвѣща: ти
дигард ишашь праведно да ма осудатъ; Но послѣ
са разналожа единицнитѣ ищото го умериха, и не-

говытъ враждебинцы ведно гогъ сичкитъ быша,
който имаха една мысль съ тѣхъ, и който по-
магаха на това дѣло, отъ Граджата на вѣна ги
испѣдиха, и на изгнаніе (сюргюнъ) проводиша. А
тамы инчкитъ Ядинане въ черно съ обѣкоха, и
окразати мъ изважда, и на едно почтено мѣсто
го возвѣниха, за да мъ бѣде во вѣчна
памѧть.

О ГЛАВЛЕНІЯ

на

ХРИСТОЙ ФІЛА.

Глава.	Страна.
1. Каква почеть и усердие треба да имамы къмъ Божественныятъ венч.	5
2. Съ какво благочиние треба да помилувамъ между человѣцъ	11
3. Съ каква должностъ треба да поздравлявамъ и да га разговарямъ съ приятелитъ иашн.	33
4. Кога щиши да поназчиши или да помажмиши ибѣкого за ибѣщо.	49
5. Какво благочиние треба да имамы въ обличицото ги.	57
6. Каковъ благочиненъ ходи или вървежъ треба да има человѣкъ.	62
7. Съ какво благочиние треба да хоратувамъ и да га разговарямъ този иинго	68
8. Каква благопотребна на трапезата	89

9. Какъ треба да помнить вами изъ прѣ- телейщихъ си.	108
---	-----

НА ИСТОРИЙТЪ.

Антіфонъ.	129
Аристотель.	130
Астудамасъ.	132
Ганумідъ.	132
Діогенъ.	133
Діонучий мучитель.	135
Епімідій.	136
Зинонъ.	138
Фемістій.	139
Ісократъ.	140
Омиръ.	140
Павелъ.	142
Платонъ.	144
Підагоръ.	145
Содомонъ.	147
Сірахъ.	150
Сократъ.	152

